

Lokalna samouprava

Objavljeno kao dodatak
nedeljnika **VREME** br. 809
od 6. jula 2006.

MESEČNIK STALNE KONFERENCIJE GRADOVA I OPŠTINA

BROJ 13

JUL 2006.

HAKON BLANKENBORG,
ambasador Kraljevine Norveške:
“Profesionalizam jednakih umesto pomoći”

TEMA BROJA: PRIPREMA LOKALNIH VLASTI ZA PRISTUPANJE EVROPSKOJ UNIJI

- 4 INTERJU: Hakon Blankenborg, ambasador Kraljevine Norveške u Beogradu
- 6 MALE OPŠTINE: Jezgro mreže ruralnih područja
- 7 TEMA BROJA: Priprema jedinica lokalnih vlasti za pristupanje EU-u
- 9 SEMINARI: Evropski programi u Srbiji
- 10 BRISEL: Proces priprema za EU nije stao
- 11 MULTINACIONALNE OPŠTINE: Savet kreira atmosferu poverenja
- 12 RAZMENA: Kanjiža, grad tišine
- 13 OBUKA: Druga faza za odbornike
- 14 PROJEKTI: MIER, APRODEL i MIR2
- 15 INFORMATIVNO: Aktivnosti SKGO-a
- 16 OPŠTINSKI ŽIVOT: Vesti iz gradova i opština

Mesečnik "Lokalna samouprava" je izdanje Stalne konferencije gradova i opština i redovan je dodatak nedeljnika "Vreme". Ovaj dokument izrađen je uz finansijsku pomoć Evropske unije/EAR – Programa podrške opštinama Istočne Srbije, SIDA – Švedske agencije za međunarodni razvoj, UNDP/CBF – Programa za razvoj Ujedinjenih nacija/Jačanje kapaciteta Stalne konferencije gradova i opština i GTZ – Nemačke organizacije za tehničku saradnju. Za stavove izražene u ovom časopisu jedino je odgovorna Stalna konferencija gradova i opština i oni ni u kom slučaju ne odražavaju stavove EU, EAR, SIDA, UNDP/CBF niti GTZ.

STALNA KONFERENCIJA GRADOVA I OPŠTINA, Makedonska 22, Beograd, tel/fax: 011/3223-446, e-mail: secretariat@skgo.org, <http://www.skgo.org>
 Uređuju: Zorica Vukelić i Biljana Vasić, Fotografije: Aleksandar Anđić i SKGO, Grafička postavka: Vreme, Štampa: Rotografika, Subotica

OKRUGLI STO

Unapređenje kreditiranja lokalne samouprave

Stalna konferencija gradova i opština, Udruženje banaka Srbije i program MEGA, koji finansira Američka agencija za međunarodni razvoj, krajem juna organizovali su drugi po redu okrugli sto na temu "Podsticanje kreditiranja lokalne samouprave". Domaćin ovog skupa bila je JUBMES banka. Skupu su prisustvovali predstavnici lokalnih samouprava, poslovnih banaka i Narodne banke Srbije, Ministarstva finansija, Agencije za razvoj lokalne infrastrukture, međunarodnih organizacija, kao i strani stručnjaci u ovoj oblasti.

Cilj ovog okupljanja je bio da se kroz dijalog svih relevantnih institucija otklone određene slabosti pravnog okvira koje onemogućavaju snažnije kreditiranje lokalne samouprave, pre svega u oblasti infrastrukturnog razvoja. Na taj način bi se omogućilo lokalnoj samoupravi da na efikasniji način finansira svoju ruiniranu infrastrukturu, a i da troškove izgradnje infra-

strukturnih objekata, od kojih će koristiti imati više generacija, ne snose samo oni građani koji su poreski obveznici u trenutku realizacije kapitalnih investicija.

Prisutnima su bile predstavljene tri tematske oblasti: kreiranje ambijenta za tržište kredita lokalne samouprave, izveštavanje u vezi sa

snika skupa, postignuta je potpuna saglasnost o zaključcima iznetim u radnom materijalu, uz predloge koji bi učinili uspešnijim finansiranje lokalne samouprave.

PREDLOZI SA SKUPA: Iako su banke na osnovu dostignutog stepena konkurentnosti u mogućnosti da lokalnoj samoupravi ponude povoljne kreditne uslove, postojeći kreditni uslovi su znatno nepovoljniji zbog dodatnih troškova kredita prouzrokovanih visokim procentom na ime obavezne rezerve NBS-a (stopa oko 40 odsto). Stoga treba uputiti predlog NBS-u da razmotri mogućnosti smanjenja stope obaveznih rezervi banaka. Više je nego neophodno ubrzanje rada Direkcije za imovinu kod izdavanja potrebne dokumentacije (dok lokalna samouprava na postane vlasnik imovine kojom sada samo raspolaže) i formiranje garancijskih fondova (dugogodišnjih aproprijacija) za kredite koji se odobravaju lokalnoj

KREDITIRANJE LOKALNE SAMOUPRAVE: OKRUGLI STO U JUBMES BANCIMA

aktivnom dijalogu svih zainteresovanih strana učesnicima od vrednosti i unapređenje procedura javnih nabavki kredita jedinica lokalne samouprave. Na osnovu iznetih pretpostavki i kroz

aktivnom dijalogu svih zainteresovanih strana učesnicima od vrednosti i unapređenje procedura javnih nabavki kredita jedinica lokalne samouprave u cilju unapređenja lokalnog ekonomskog razvoja trebalo bi da bude intenzivnija.

Deset važnih pitanja u novom ustavu

Od novog ustava se očekuje da u osnovnim odredbama zajemči pravo građana na lokalnu samoupravu, kao jedan od sastavnih elemenata ustavnog uređenja, a zatim da u poglavlju o lokalnoj samoupravi utvrdi garancije tog prava

Stalna konferencija gradova i opština, kao nacionalna asocijacija lokalnih vlasti Srbije, uključuje se ovih dana u oblikovanje što adekvatnijeg ustavnopravnog okvira za funkcionisanje lokalne samouprave u Republici Srbiji. Konferencija se doživljava kao nezaobilazan partner u ovom procesu s obzirom na ulogu i značaj koji ima i koji se od nje očekuje. Time SKGO ispunjava jedan od svojih najbitnijih zadataka u artikulisanju interesa i potreba jedinica lokalne samouprave kao svojih članica.

Ustav iz 1990. godine nesumnjivo predstavlja kočnicu daljem bržem ekonomskom i političkom razvoju naše zemlje. Svi najznačajniji činioci političkog i društvenog života prepoznali su neophodnost usvajanja novog savremenijeg osnovnog pravnog akta zemlje, kao uslov bržeg ekonomskog razvoja i stvaranje uslova za stabilniji politički život zemlje u narednom periodu.

Osim predloga Nacrta ustava Republike Srbije, koji je pripremila Vlada Republike Srbije, razmatra se i predlog Nacrta Ustava koji je pripremila grupa eksperata predsednika Republike Srbije Borisa Tadića.

Dva predloga Nacrta ustava trenutno se razmatraju u pododboru za ustavna pitanja Narodne skupštine Republike Srbije. Određeni su predstavnici Vlade Republike Srbije i Radne grupe predsednika Srbije: Zoran Lončar, ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu, i prof. dr Dragor Hiber, koji će raditi na usaglašavanju teksta dva dokumenta.

SKGO sa nestrpljenjem očekuje usaglašen tekst predloga Nacrta ustava i u njemu adekvatno uređen položaj lokalne samouprave u sledećih deset važnijih pitanja: mesto i obim odredaba o lokalnoj samoupravi u budućem ustavnom tekstu; jemstvo lokalne samouprave; vrste jedinica lokalne samouprave; samostalnost, samoorganizovanje i demokratski izbor organa; način određivanja i obim izvornog delokruga, mogućnost poveravanja poslova i pravo na konsultovanje; zaštita granica lokalne samouprave; izvori finansiranja i pravo na imovinu; pravo na saradnju i udruživanje; nadzor centralnih organa i zaštita prava na lokalnu samoupravu.

Ustavni tekst treba da sadrži posebno poglavlje o lokalnoj samoupravi, u kome će biti uređena sva osnovna pitanja od značaja za njen položaj i funkcionisanje, što i jeste slučaj sa ponuđenim tekstovima. U pogledu sadržine tih rešenja, načelno se može reći da svi ponuđeni tekstovi, uz razumljive razlike među njima, predstavljaju veliki napredak u odnosu na važeći Ustav Republike Srbije i da bi mogli da dobiju prelaznu ocenu, kako sa stanovišta principa sadržanih u Evropskoj povelji o lokalnoj samoupravi tako i sa stanovišta potreba daljeg razvoja lokalne samouprave.

Od novog ustava se očekuje da u osnovnim odredbama zajemči pravo građana na lokalnu samoupravu, kao jedan od sastavnih elemenata ustavnog uređenja, a zatim da u poglavlju o lokalnoj samoupravi utvrdi garancije tog prava. U protivnom, lokalnoj samoupravi daje se karakter organizacionog principa vlasti i ona ostaje shvaćena kao pitanje teritorijalne organizacije. Pored toga, novi ustav bi trebalo da sadrži i garan-

cije funkcionalne samouprave, a ne samo garancije teritorijalne samouprave.

Postoje prigovori na monotipski karakter i jednostепенost naše lokalne samouprave, a naročito na veličinu naših opština koje su po broju stanovnika prosečno ubedljivo najveće osnovne jedinice lokalne samouprave u Evropi. Činjenica je da mnogi kod nas smatraju da opštine već dugo vremena funkcionišu u sadašnjim granicama i da ne bi trebalo vršiti znatnije promene njihovih područja, pogotovo ukoliko se želi da opština bude nosilac značajnih ovlašćenja. Mišljenja sam da opštine, gradovi i Grad Beograd treba da i dalje budu jedine jedinice lokalne samouprave, s tim da u novom ustavu treba ostaviti više prostora za fleksibilniju organizaciju jedinica lokalne samouprave, kako bi se prevazišle posledice monotipnosti. Insistiranje na monotipnosti stvara diskriminaciju, odnosno šteti kako malim tako i izrazito velikim opštinama.

Neposredno odlučivanje građana o poslovima jedinica lokalne samouprave putem referendumu, zborova građana i narodne inicijative takođe treba da bude zagarantovano i da dobije širi značaj u praksi.

Ovom prilikom podsećam na stavove sa 33. sednice Skupštine SKGO-a, održane 12. decembra 2003. godine, o minimalnim garancijama lokalne samouprave o kojima se mora voditi računa prilikom definisanja konačne verzije Nacrta novog ustava Republike Srbije.

* Lokalna samouprava jeste pravo građana koje ne može biti ograničavano od strane države.

* Jedinica lokalne samouprave mora imati zajemčenu finansijsku samostalnost, to jest pravo na odgovarajuće izvore prihoda, dovoljno sredstava za obavljanje svojih izvornih nadležnosti i poverenih poslova iz okvira prava i dužnosti širih zajednica, kao i puna svojinska prava na imovinu koja joj omogućuje vršenje njenih nadležnosti.

* Jedinica lokalne samouprave može slobodno da se udružuje na regionalnom nivou i na drugim osnovama radi obavljanja poslova od zajedničkog interesa.

* Jedinica lokalne samouprave mora imati obezbeđena sredstva pravne zaštite od akata i radnji kojima država može ugroziti njenu samostalnost.

I na kraju, Stalna konferencija gradova i opština spremna je da u narednom periodu da svoj puni doprinos definisanju položaja lokalne samouprave u novom ustavu Republike Srbije, vodeći računa o legitimnim interesima svojih članica.

Piše:
ĐORĐE STANIČIĆ,
generalni
sekretar SKGO

Redakcija mesečnika "Lokalna samouprava", koji izlazi svakog prvog četvrtka u mesecu, poziva svoje čitaoce da aktivno učestvuju u kreiranju sadržaja mesečnika posvećenog aktivnostima u opštinama i gradovima u našoj zemlji (ili u regionu) i problemima koji su značajni za unapređenje lokalne samouprave u Srbiji. E-mail adrese na koje možete da nam pišete: secretariat@skgo.org, ili posta@vreme.com, sa naznakom – za časopis "Lokalna samouprava".

Profesionalizam jednakih umesto pomoći

“Pre svega, govorimo o programu saradnje između naših dveju zemalja – reč ‘pomoć’ pokušavamo da izbrišemo u dijalogu sa vašom zemljom. Ako okupimo za istim stolom profesionalce jednakog nivoa znanja i sposobnosti iz Norveške i Srbije, tek tada možemo zajedno da uradimo nešto novo”

Prijateljstvo i saradnja između Norveške i Srbije, dveju zemalja sa dijametralno suprotnom klimom, narodom, navikama i istorijom, traje već 60 godina, od Drugog svetskog rata kada su tadašnje nemačke okupacione vlasti odlučile da pošalju srpske zarobljenike na prinudni rad u norveške kampove. Lokalno norveško stanovništvo bilo je užasno uslovima u kojima zatvorenici žive, pa su pokrenuli tajnu operaciju dostavljanja hrane i ostalih potrepština izmučenim logorašima. Tako je to prijateljstvo počelo.

Norveški narod i dalje se trudi da pomogne u poboljšanju uslova života Srba, samo što to više nisu tajne operacije meštana iz malih sela u severnom delu Norveške, već se dešava na državnom nivou. Razgovarali smo sa njegovom ekscelencijom Hakonom Blankenborgom, ambasadorom Kraljevine Norveške u Beogradu, o prijateljstvu i saradnji naših dveju zemalja, sa posebnim osvrtom na lokalnu samoupravu.

“LOKALNA SAMOUPRAVA”: Koji su osnovni vidovi pomoći koju Norveška pruža Srbiji već dugi niz godina?

HAKON BLANKENBORG: Pre svega, govorimo o programu saradnje između Norveške i Srbije – reč ‘pomoć’ pokušavamo da izbrišemo u dijalogu sa vašom zemljom. Ono što pokušavamo da uradimo jeste da uspostavimo veze, odnosno mrežu stručnjaka iz naših zemalja na obostrano zadovoljstvo i uz obostran interes. Povezali smo gradonačelnike i druge opštinske funkcionere iz obe zemlje, jer oni imaju istu profesionalnu bazu i mogu mnogo toga da razmene. To je suština saradnje u svim sektorima – zajednička osnova – bilo da je reč o lokalnoj samoupravi, odbrani ili o nekom trećem sektoru. Saradnja između Norveške i Srbije veoma je

razgranata, od vojnih pitanja do manjih zajedničkih projekata, kao i konkretnih infrastrukturnih kao što je upravljanje otpadom.

Druga kategorija zajedničke saradnje odnosi se na promene u kapacitetu struktura, odnosno administracije u republičkom i opštinskom sektoru, na svim nivoima vlasti. U tom smislu, fokusirali smo se na poboljšanje standarda do evropskog nivoa, a taj proces je u toku i u Norveškoj. Neke od tih promena započete su u Norveškoj davno, dok su drugi procesi u toku, slično kao i u Srbiji. Ono što mi nameravamo da uradimo, zajedno sa srpskim vlastima, jeste da poboljšamo standarde u vitalnim sektorima, jer evropska integracija nije samo članstvo u EU-u, već su najvažniji evropski standardi. To su procesi koji bole čak i u svakodnevnom životu, jer mora dosta toga da se promeni. To je naš glavni cilj koji realizujemo

zajedno sa srpskom vladom – poboljšanje standarda do evropskog nivoa.

Da li je Konferencija o održivom lokalnom razvoju, održana krajem maja u Somboru, bila deo tog projekta saradnje između naših zemalja?

Konferencija u Somboru bila je neka vrsta simbola saradnje između opština. Pored toga, pojedinačnim projektima između norveških

i srpskih opština rukovode srpske i norveške asocijacije lokalnih vlasti, neki drugi se odvijaju u direktnoj komunikaciji između opština ili posredstvom nevladinih organizacija. Konferencija u Somboru bila je “kišobran” ispod kojeg su se skupili svi ti projekti, simbol velikog projekta Lokalna agenda 21 – standardi i planiranje lokalnog održivog razvoja. Posle Sombora, postaje jasnije da “kišobran” strategija dolazi u fazu primene, odnosno da je došlo vreme da se pređe iz jednog perioda u drugi. Ono što je sada važno jeste usvajanje adekvatnog zakonskog okvira i decentralizacija vlasti sa alokacijom finansija na lokalne vlasti, što nije slučaj u Srbiji.

Da li smatrate da bi Vlada Srbije da omogući adekvatniji okvir za razvoj lokalne samouprave, posebno u imovinskom smislu?

U većini slučajeva sve zavisi od srpske vlade, da li ona to želi da uradi ili ne.

Postoje određene opšte smernice koje je napisao Evropski savet, ali sve zavisi od toga da li Vlada i Skupština žele da preokrenu taj proces u smislu decentralizacije. Ako Vlada želi da nastavi taj proces, siguran sam da ćemo u budućnosti imati načina da ostvarimo saradnju. Rekao bih da će se u budućnosti, shodno pozitivnom ekonomskom prosperitetu države, naš način saradnje takođe promeniti u smislu razvoja infrastrukture, menadžmenta u vodosnabdevanju... Finansiranje u budućnosti trebalo bi više da počiva na kreditnoj osnovi, direktnoj podršci infrastrukturnim projektima, podršci malim lokalnim projektima i promeni u administrativnom sistemu.

Kako lokalne vlasti iz Srbije mogu da apliciraju za saradnju o kojoj govorite?

Postoji nekoliko načina za prijavljivanje projekata: veliki program MIER, koji se spro-

vodi preko Ministarstva za ekonomske odnose sa inostranstvom, program kojim rukovodi norveška Asocijacija lokalnih vlasti, kao i pojedinačni projekti. Ukoliko su opštine zainteresovane za saradnju, mogu da se obrate i Stalnoj konferenciji gradova i opština. Naravno, sve je to uslovljeno godišnjim budžetom koji se određuje u Norveškoj krajem godine. Najvažniji način za apliciranje, da naglasim, jesu projekti MIER i preko norveške i srpske asocijacije lokalne samouprave, odnosno Stalne konferencije gradova i opština. U budućnosti sve zavisi od opština i asocijacija lokalnih samouprava, odnosno njihovih ideja. Smernice koje im dajemo jesu umrežavanje, razmena stručnosti i infrastrukturni projekti, a ono što očekujemo jeste poboljšanje standarda i kvaliteta...

Skandinavске zemlje imaju izuzetno fleksibilnu administraciju otvorenu za građane i poslovne ljude. Da li je to moguće razviti u Srbiji u kojoj građani, prema svim istraživanjima javnog mnjenja, nemaju poverenja u javni sektor?

Upravo zbog toga smatram da su susreti na profesionalnom nivou između predstavnika iz različitih zemalja veoma važni, a često su potcenjeni. Ako okupimo profesionalce jednakog nivoa znanja i sposobnosti iz Norveške i Srbije za istim stolom, tek onda možemo zajedno da uradimo nešto novo. Ukoliko se postavimo kao misionari i pokušamo da ugradimo implant u nepripremljeno telo, nećemo uspeti. To je naš glavni princip: saradnja među jednakima. To je ono što dovodi do progressa i što pokušavamo da ostvarimo u svim sektorima, kao i na nivou državne i lokalne administracije. U Norveškoj i Švedskoj postoji krajnje fleksibilan javni sektor, što mnogi ne veruju, u poređenju sa drugim evropskim zemljama i Srbijom. Uspeli smo da razvijemo veoma fleksibilan javni sektor i sektor usluga za građane i poslovne ljude – oni rade zajedno. To iskustvo možda možemo da prenesemo i Srbiji, ali ne možemo jednostavno sistem da prevedemo jer je on u našoj tradiciji, našem načinu organizovanja... Međutim, svakako da neka iskustva mogu da se iskoriste, pogotovo ako stručni ljudi uzmu stvar u svoje ruke i uključe srpsko iskustvo. Pored toga, imamo dobru saradnju i sa UNDP-om u nekim projektima koji se tiču lokalne samouprave u južnoj Srbiji.

Ono što smo uspeli da izbegnemo jeste da projekte postavimo kao "satelite" bez ikakve veze sa postojećim sistemom. Pilot-projekti su neka vrsta transfera sličnih projekata u drugim zemljama. Izbegavamo da se veliki projekti pretvore u programe koji nemaju vrednosti i mogućnost primene u opštinama. Zato i radiamo sa "kišobran" asocijacijama lokalnih vla-

Vidljive i nevidljive promene

Iako postavljen za ambasadora početkom ove godine, gospodin Blankenborg nije u Srbiji prvi put. "Ima mnogo vidljivih promena, mnogo različitih promena u Beogradu i Srbiji. Takođe, postoji progres u svetu biznisa, infrastrukture. Osim, kako reče jedan moj prijatelj, u 'privatnoj ekonomiji'... Ali, promena nije odmah moguća na individualnom nivou. Što se tiče progressa na lokalnom nivou, ono što vidim jeste globalna promena u zavisnosti od toga koliko godina unazad posmatramo razvoj lokalne samouprave. Ako posmatramo u odnosu na prošlu godinu, nisam u mogućnosti da komentarišem. Postoje mnoge dobre inicijative u gradovima i opštinama, koliko sam imao prilike da čujem od norveških partnera, dobrih kontakata, sastanaka, diskusija na lokalnom nivou vezanih za funkcionisanje lokalne administracije. Možda će se ta saradnja u budućnosti pretvoriti u neku vrstu indirektno poslovne saradnje i povezivanje različitih profesionalnih delatnosti. Pre nekoliko godina nije postojala zainteresovanost za projekte poput onog za upravljanje otpadom", kaže njegova ekselencija ambasador Kraljevine Norveške.

Kulturna razmena

Istaknuti operski pevači iz Beograda i Norveške izveli su zajedno Verdijevog *Trubadura* u Narodnom pozorištu 22. juna 2006, u okviru saradnje dveju operских kuća. "To je simbol dugogodišnje saradnje između Beogradske i Norveške opere. Par dana posle, izvedeni su i kratki komadi iz dela Griga i Ibzena praćeni čuvenim arijama iz opera Vagnera, Dvoržaka i drugih. Pored toga, za nas je to prilika da izgradimo još jače veze i mreže norveških i srpskih poslovnih ljudi, ljudi iz administracije i, naravno, sveta kulture. Nadamo se da ćemo imati još razmena u sektoru kulture sa obe strane. Recimo, norveška grupa Thunderbold (norveški odgovor na Iron Maiden) doživela je veliki uspeh na koncertu..."

Policajac komšija

Reforma policije, više nego neophodna u Srbiji, takođe je deo paketa saradnje između Srbije i Norveške. "Radimo i sa Ministarstvom unutrašnjih poslova sa kojim imamo odličnu profesionalnu saradnju – pre nekoliko meseci policajci iz Norveške i Vojvodine razgovarali su o problemima policije u tranziciji i neophodnosti reforme. Takođe, postoji i projekat *community policing*, čija je suština rad policije na lokalnom nivou bez potrebe da se upotrebi sila. Jer, kad policajac dođe u poziciju da upotrebi silu, suviše je kasno. Cilj ovog projekta je izbegavanje upotrebe policijske sile, odnosno izbegavanje nastajanja problema i traženje načina da se oni reše."

sti, koje imaju informacije o potrebama lokalne samouprave. Ako infrastrukturni projekti koje smo pomenuli budu uspešni, to iskustvo i ideje moraju da budu dostupni i drugima u smislu organizacije. Dobra organizacija je možda čak i važnija od pitanja finansija, kako u Norveškoj tako i u Srbiji.

Projekat Upravljanje otpadom spominjali ste kao uspešan, zar ne?

Da, ali ćemo njegove efekte videti po okončanju posla, kada ćemo biti u prilici da ocenimo da li je i koliko je uspešan. U svakom slučaju, to je veoma obećavajući projekat.

Recikliranje je neophodno, pogotovo u malim sredinama gde je bacanje otpada čist gubitak energije...

U mnogim zemljama, ne samo u Norveškoj i Švedskoj, recikliranje je veoma razvijen sistem i model ponašanja. Sistem je taj koji vas nagoni da vratite flašu. U radnjama, na primer, automatski dobijete novac nazad kad kupite 1,5 litarsku koka-kolu u staklenoj flaši. Taj sistem može da bude proširen na sve materijale, plastiku i sve drugo. To je neka vrsta sistema samopročišćavanja. Norveška nije milenijumima ispred Srbije, neki izumi i rešenja su specifični, ali se većina tih procesa dešava i u svim drugim evropskim zemljama.

Da li i dalje postoje programi stipendiranja u okviru saradnje dveju zemalja?

Trenutno ne realizujemo programe stipendiranja, koji su se sprovodili nekoliko godina unazad. Otkazali smo ih, ali smo razmatrali mogućnosti da ih nastavimo. To je takođe proizvod promena koje su se desile u Srbiji – ti programi su bili aktuelni uglavnom od 200. do 2003. godine. Mnogi naši programi sada su koncipirani na kraće staze i imaju privremen karakter. Jer, srpske institucije i strukture imaju kapacitet veći nego mnoge druge zemlje u Evropi, gledano istorijski. Smatramo da će Srbija doživeti prosperitet i da će se tip saradnje promeniti u smislu normalnog biznis poslovanja. Imamo relativno veliku finansijsku podršku kroz Ministarstvo za ekonomske odnose sa inostranstvom – 10 ili 11 miliona evra u okviru tog programa. Uz to, imamo približno jednak iznos novca za druge programe. Moramo odgovorno da se ponašamo prema poreskim obveznicima u Norveškoj u smislu trošenja novca; zato su naši programi kratkoročni, a ne dugoročni. Zato smo odlučili da spojimo profesionalce sa partnerima iz Srbije bilo da je reč o projektima štednje energije (nedavno uspešno završen) ili o nekim drugim.

Biljana Vasić

Jezgro mreže ruralnih područja

Pilot-opštine će biti svojevrsan mehanizam za okupljanje, zastupanje i lobiranje malih i nedovoljno razvijenih opština pomoću kojeg će biti olakšan pristup domaćin i inostranim fondovima

Male i nedovoljno razvijene opštine se, zbog skromnih resursa i razvojnih potencijala, susreću sa dodatnim teškoćama u dobijanju finansijskih sredstava. U želji da izađe u susret potrebama tih opština, Stalna konferencija gradova i opština je u saradnji sa Timom potpredsednika Vlade Republike Srbije za implementaciju Strategije za smanjenje siromaštva, International Management Groupom (IMG) i Centrom za liberalno-demokratske studije (CLDS) u martu 2006. godine započela realizaciju projekta Podrška lokalnom razvoju malih i nedovoljno razvijenih opština.

Ciljevi projekta su primena Strategije za smanjenje siromaštva na nivou lokalne zajednice i stvaranje mreže malih i nerazvijenih opština. Projekat finansira Kraljevina Norveška.

Ovim projektom za deset pilot-opština predviđena su, pored obuke, tehničke pomoći i strateškog planiranja, i finansijska sredstva za realizaciju odabranih aktivnosti za smanjenje siromaštva.

Ukupan budžet za realizaciju predloženih inicijativa iznosi 100.000 evra, odnosno 10.000 evra po opštini. Odabrane su sledeće opštine: Dimitrovgrad, Mali Zvornik, Gadžin Han, Golubac, Knić, Lapovo, Alibunar, Babušnica, Bela Palanka i Sremski Karlovc. Pilot-opštine će biti jezgro mreže malih i nedovoljno razvijenih opština, svojevrsan mehanizam za okupljanje, zastupanje i lobiranje malih i nedovoljno razvijenih opština pomoću kojeg će biti olakšan pristup domaćin i inostranim fondovima.

Svečano potpisivanje Memoranduma o razumevanju između Stalne konferencije gradova i opština i deset odabranih pilot-opština održano je 26. juna 2006. godine u prostorijama SKGO-a, gde su se okupili predstavnici izabranih opština. Na skupu je, između ostalih, o norveškoj podršci Srbiji govorio i Hakon Blankenborg, ambasador Kraljevine Norveške u SUG.

RAZUĐENA STARAČKA DOMAĆINSTVA: Zoran Pajkić, predsednik Opštine Golubac, rekao je za "Lokalnu samoupravu" da je izu-

zetno zadovoljan što je u jakoj konkurenciji (prijavilo se 40 opština) izabrana opština koju predstavlja. "Mislim da smo mi dosta uradili na projektu socijalne politike, ali pošto smo mali i nerevizijeni, još nismo doneli strategiju za borbu protiv siromaštva. Potpisivanje Memoranduma o saradnji vidim kao početak izrade SSS-a, a samim tim i izrade strategije za održivi razvoj opštine Golubac." Prema

SVEČANO POTPISIVANJE MEMORANDUMA O RAZUMEVANJU SA PILOT OPŠTINAMA

njegovim rečima, u opštini Golubac živi velik broj socijalno ugroženih stanovnika i dece sa posebnim potrebama, koji će biti obuhvaćeni ovim projektom. "Verujem da ćemo krajem godine, kada završimo projekat, pored akcionog plana za smanjenje siromaštva, imati i neke konkretne efekte koji će obuhvatiti jedan deo populacije naše opštine. Kao i u većini drugih opština u Srbiji, imamo veliki problem sa staračkim domaćinstvima o kojima nema ko da vodi računa. Jedna od ideja jeste da se napravi mobilni tim koji će obilaziti ta domaćinstva koja se nalaze u 24 izuzetno razučena naselja. Imamo i decu sa posebnim potrebama koja svakodnevno idu u školu u Veliko Gradište, veliki broj izbeglica..." Takođe, Golubac nema ni srednju školu, a autobuske karte su veoma skupe.

Prema rečima predsednika ove opštine, međunarodne organizacije su im odobrile četiri projekta od početka 2006. godine: GTZ, Exchange, CLDS, a pripremaju se da konkuriraju i za projekat prekogranične saradnje budući da se nalaze na graničnom područ-

ju sa Rumunijom. "Odlično saradujemo sa Poljoprivrednim fakultetom u Bukureštu, sa kojim planiramo projekte za razvoj ruralnih naselja." Potencijal ove opštine, kaže Pajkić, jeste turizam, (pogotovo nautički i istorijski) s obzirom na Dunav, blizinu Đerdapa i mnogobrojna arheološka nalazišta.

DEČJA OBUČA U TRADICIJI: Aca Spasić, predsednik Opštine Bela Palanka, smatra da je izabrano deset najmanjih i možda najsiromašnijih opština u Srbiji, koje će uz pomoć norveške vlade realizovati svoje projekte. "Po potpisivanju Memoranduma sledi postupak edukacije ekipa koje će raditi na strateškom programu za lokalne akcione planove i socijalnu zaštitu najsiromašnijih stanovnika. Plan za smanjenje siromaštva radićemo po postupku Evropske unije i u skladu sa republičkom Strategijom za smanjenje siromaštva. Prvi seminar biće održan na Kopaoniku i tada će biti predstavljen celokupan projekat." Bela Palanka nalazi se u Pirotskom okrugu, a od ukupno četiri opštine iz Pirotskog okruga, u ovom projektu izabrane su tri. Spasić kaže da je najveći problem Opštine Bela Palanka to što je "od 2000. godine privreda dekretom ukinuta", i navodi da je do tada nešto kako-tako funkcionisalo, a posle toga je sve stalo. "Od četiri privatizovana preduzeća, tri privatizacije su već poništene, a za druga preduzeća niko nije ni zainteresovan." Prema Spasićevim rečima, svetla tačka je razvoj poljoprivrede čiji je nosilac Simimpex, privatno preduze-

će za preradu mesa i jedan od najvećih izvoznika junećeg mesa iz Srbije. "Bela Palanka je nekad bila poznata po proizvodnji dečje obuće, a preduzeće 'Vesna' je u stečajnom postupku. Kad je 'Vesna' propala, pojavilo se 30-ak manjih proizvođača dečje obuće koji su nastavili njen program i najvećim delom pokrivaju teritoriju Srbije, izvoze u Bosnu i Crnu Goru." Spasić dodaje da se trenutno u Opštini Bela Palanka realizuju četiri projekta u okviru programa Podrška opštinama Istočne Srbije, koji finansira Evropska agencija za rekonstrukciju. "To su projekti vredni oko 760.000 evra: parcijalna rekonstrukcija vodovoda, opštinski uslužni centar, asfaltiranje ulice u jednom naselju i projekat podsticanja razvoja pčelarstva na području Opštine Bela Palanka. Takođe, konkurisali smo i za Exchange program i upravo počinjemo realizaciju tog projekta." Na kraju, Spasić je rekao da se nada da će, zahvaljujući projektu Kraljevine Norveške, uspostaviti bliže kontakte sa norveškim narodom, na obostrano zadovoljstvo.

B. V.

SEMINAR "PRIPREMA JEDINICA LOKALNIH VLASTI U SRBIJI ZA PRISTUPANJE EU"

Ubrzanim korakom do Evrope

Kako se pripremiti za pristupanje EU i šta konkretno opštine i gradovi treba da urade u tom pravcu

Stalna konferencija gradova i opština organizovala je dvodnevni seminar u okviru programa Podrška opštinama Istočne Srbije, finansiranog iz budžeta Evropske agencije za rekonstrukciju. Tema seminara, u čijoj su organizaciji učestvovali i Austrijski savez gradova i Asocijacija lokalnih vlasti Slovačke, bila je priprema lokalnih vlasti za Srbiju za pristupanje EU-u. Na seminaru su učestvovali mnogobrojni predstavnici lokalnih vlasti i predstavnici lokalnih vlasti iz Austrije i Slovačke, koji su preneli iskustva iz svojih zemalja.

Skup je otvorio Milan Stamatović, predsednik Opštine Čajetina, grada-domaćina, a u daljem toku plenarne sednice govorili su predstavnici SKGO-a, Ulrike Hartman, zamenica austrijskog ambasadora, Erih Prambok, generalni sekretar Austrijskog saveza gradova, i Srđan Majstorović, zamenik direktora Kancelarije za pridruživanje EU-u Vlade Srbije. Tema o kojoj se raspravljalo u nastavku seminara bila je uključivanje lokalnih vlasti u proces pristupanja EU-u i saradnja sa centralnim vlastima. Tom prilikom je Boris Tonhauzer, predstavnik Slovačke asocijacije gradova i opština, govorio o iskustvu lokalnih vlasti u njegovoj

zemlji, dok je Vladimir Pavlović (BOŠ) govorio o ulozi nevladinog sektora u pripremi lokalnih vlasti za proces pridruživanja EU-u. U trećem delu seminara, prvog dana, moderatorica Nataša Dragojlović (Evropski pokret u Srbiji) raspravljala je sa predstavnicima lokalne samouprave i drugim učesnicima o potrebama ovdašnjih lokalnih vlasti za podrškom. Drugog dana seminara govorilo se o konkretnim koracima koje lokalne vlasti treba da preduzmu na putu ka EU-u i tom prilikom je generalni sekretar Austrijskog saveza gradova predstavio vodič LOGON. Na kraju seminara, izneti su predlozi za prve korake lokalnih vlasti u čemu su aktivno učestvovali i predstavnici iz Austrije i Slovačke.

U nastavku teksta objavljujemo rezime sa seminara "Priprema jedinica lokalnih vlasti u Srbiji za pristupanje Evropskoj uniji", održanog 14-16. juna na Zlatiboru. Tekst su pripremili stručnjaci Stalne konferencije gradova i opština.

KAKO SE PRIPREMITI ZA EVROINTEGRACIJU: Uloga lokalnih vlasti od velikog je značaja u procesu evropskih integracija, s obzirom na to da su u najbližem kontaktu sa

građanima. U Evropskoj uniji, lokalne vlasti aktivno doprinose njenom razvoju i značajan su preduslov za uspešno sprovođenje evropskih integracija.

Na početku procesa, lokalne vlasti moraju da se upoznaju sa obavezama koje će preuzeti, kao i sa novim mogućnostima koje im se otvaraju kroz pristupanje Evropskoj uniji. Iskustva drugih (novo)evropskih zemalja ukazuju na važnost pravovremenog uključivanja lokalnih vlasti, kao i asocijacije lokalne samouprave (Stalna konferencija gradova i opština), u proces pridruživanja i stabilizacije.

ULOGA CENTRALNIH VLASTI: Pored dobre volje lokalnih vlasti da se uključe u proces evropskih integracija, podrška centralnih vlasti neophodna je za njihovo aktivno učešće. Najpre, centralne vlasti, preko Kancelarije za pridruživanje EU-u, treba da aktivno i pravovremeno **informišu** lokalne vlasti o svojim aktivnostima i novostima na polju evropskih integracija.

Posebno je važno da lokalne vlasti budu najpre obavestene, a onda i **konsultovane**, o harmonizaciji pojedinih zakona koji se tiču lokalne samouprave i koji će se primenjivati na lokalnom nivou.

Kao što se organizuje obuka za državne službenike na temu EU-a, centrale vlasti trebalo bi da podrže **program obuke** i lokalnih funkcionera i opštinskih službenika.

S obzirom na to da lokalni nivo, uključujući i Stalnu konferenciju gradova i opština, nema dovoljno **stručnih znanja** iz pojedinih oblasti, Kancelarija za pridruživanje, kao i resorna ministarstva treba da pruže ekspertsku pomoć neophodnu lokalnim vlastima pri uvođenju evropskih standarda u svoj rad.

Što se tiče korišćenja EU fondova, centralne vlasti najpre treba da nastave da sve više uključuju lokalne vlasti u **programiranje**, ali isto tako da im postanu partner i pruže potrebnu **finansijsku podršku** pri realizaciji projekata.

Naravno, pitanje koje ostaje nerešeno, a neophodno je za efikasan pristup EU fondovima, jeste pitanje **teritorijalne organizacije**, i od centralnih vlasti se očekuje da taj problem reše u skladu sa EU standardima.

STANDARDI I EU REGULATIVA: Da bi se pripremile za uvođenje standarda i zakonskih regulativa EU-a u svoj rad, kao i za korišćenje EU fondova koji su im dostupni, lokalne vlasti u Srbiji moraju da pristupe izgradnji svojih kapaciteta na različite načine.

S obzirom na to da je uvođenje evropskih standarda na lokalni nivo proces na kome treba stalno raditi, prvi korak lokalnih vlasti Srbije jeste implementacija raznih projekata uz pomoć donatora. Cilj svih projekata je uvođe-

Interaktivni treninzi o EU

Stalna konferencija gradova i opština je u saradnji sa Fondom za otvoreno društvo početkom juna počela rad na jednogodišnjem projektu "EU trening i program jačanja kapaciteta trening centra SKGO". Cilj projekta je doprinos razvoju kapaciteta lokalnih vlasti u Srbiji u adekvatnoj pripremi za predstojeći proces pridruživanja EU-u.

Lokalne vlasti i predstavnici lokalnih institucija imaju priliku da učestvuju na interaktivnim treninzima o Evropskoj uniji, i da se na taj način pripreme za izazove koje proces pridruživanja podrazumeva. Jedan od aspekata ovog projekta jeste i unapređenje kvaliteta procesa upravljanja opštinom, kako bi usluge koje ona pruža građanima bile u skladu sa standardima EU-a. Obuke koje će početkom 2007. biti izvedene u opštinama u Srbiji pratiće i objavljivanje Priručnika kao efikasnog izvora informacija o standardima i pravnoj regulativi EU-a, u čijoj izradi učestvuju stručnjaci sa dugogodišnjim iskustvom u ovoj oblasti.

nje principa dobrog upravljanja na lokalnom nivou, što podrazumeva etičke standarde, transparentnost, uključivanje građana u donošenje odluka, participativno strateško planiranje, održivi razvoj, elektronska uprava, itd.

Budući da je određen broj fondova EU-a i sada dostupan lokalnim vlastima naše zemlje (u prvom redu Program novog susedstva, Exchange), neophodno je upoznati se sa **procedurama apliciranja, realizacije projekata i izveštavanja**.

Za početak, neophodno je podići nivo **znajanja engleskog jezika** zaposlenih u opštinskoj administraciji. Iskustvo novih evropskih članica (uključujući i iskustvo Austrije, Finske i Švedske koje nisu prolazile kroz proces tranzicije) pokazuje da je nedovoljno poznavanje engleskog jezika problem s kojim su se svi suočili još u ranoj fazi procesa pristupanja, a koji i sada utiče na nedovoljno uključivanje lokalnih vlasti u evropske programe.

Na istom nivou je i **rad na računaru i pristup internetu**, problem koji se lakše prevazilazi ali ga ne treba potceniti, s obzirom na to da je najjeftiniji i najefikasniji način komuniciranja i pristupa informacijama elektronski.

Sledeći korak koji se preporučuje lokalnim vlastima, a koji su gradovi i opštine u Srbiji već počeli da preduzimaju jeste formiranje **projektnih timova** koji bi se obučili za pripremu i implementaciju projekata. Iako u svakoj opštini nije moguće naći ljude koji su već dovoljno obučeni za taj posao, ulaganje u potencijalne članove tima svakako se isplati. Naime, da bi učestvovala u ponuđenim programima, lokalne vlasti trenutno uglavnom angažuju spoljne saradnike, lokalne nevladine organizacije i kompanije koje imaju nekog iskustva u pripremi i realizaciji projekata. I pored toga, ponuda u mnogim opštinama je veoma ograničena, a često i uprkos uložnim sredstvima projekat ne bude prihvaćen. Umesto toga, dugoročno gledano, formiranje timova i obuka zaposlenih u opštini jedini je način održive pripreme za pristup EU fondovima.

Uoporedo sa neophodnim tehničkim znanji-

ma, za uspešnu pripremu uvođenja EU standarda na lokalni nivo od velikog je značaja jačanje **ekspertize**. Opštinski stručnjaci treba da počnu da se informišu i dobiju priliku da nauče više o EU pravilima, aktivnostima i novostima sa evropskog nivoa, kako bi svoje sredine razvijali u istom pravcu.

Najzad, lokalne vlasti treba da razviju **blisku saradnju** sa predstavnicima svih relevan-

tnih sektora lokalne zajednice, predstavnicima poslovnog i civilnog sektora, i da ih uključe u projekte i informišu o aktivnostima koje za cilj imaju uvođenje evropskih standarda.

Naravno, informisanje građana o aktivnostima opštine u cilju uvođenja EU standarda u svakodnevni život, kao i o procesu evropskih integracija, treba da bude stalna aktivnost svih lokalnih vlasti.

ULOGA SKGO: Kao asocijacija gradova i opština, SKGO mora da izgradi svoje kapacitete, kako bi pružio podršku jedinicama lokalne samouprave u procesu pripreme za pristupanje EU-u. Zaključci sa ovog događaja treba da posluže kao osnova za pripremu **akcionog plana** i pronalaženje sredstava za realizaciju pojedinih aktivnosti.

Prvi uslov za efikasnu realizaciju aktivnosti jeste **informisanje**. Dostavljanje informacija o funkcionisanju EU-a, fondovima, EU direktivama od važnosti za lokalni nivo SKGO obavlja putem magazina i veb-sajta. Po ugledu na

evropske kolege, treba otvoriti posebnu rubriku o EU-u.

Prevod raznih dokumenata i izveštaja o mogućem uticaju članstva u EU-u na lokalni nivo pružio bi pomoć u jačanju kapaciteta i SKGO-a i lokalnih samouprava (LOGON vodič kroz EU regulativu jeste primer koliko su važne takve aktivnosti).

Drugi uslov je **obuka** zaposlenih u SKGO-u, lokalnih funkcionera, zaposlenih u opštinskim administracijama. Pored opšteg treninga koji SKGO već sprovodi u saradnji sa različitim donatorima, poseban trening za sekretare odbora SKGO-a i članove Saveta treba permanentno realizovati. Pored opštih informacija o načinu funkcionisanja institucija EU-a i programa EU-a, trening treba da obuhvata i posebne programe iz različitih sektora od važnosti za lokalni nivo (zaštita životne sredine, politika zapošljavanja, komunalne usluge, itd).

U saradnji sa domaćim i stranim partnerima, **događaje** slične ovoj radionici treba redovno organizovati, kad god je to moguće, uz učešće predstavnika lokalnih vlasti i asocijacija iz EU-a.

Kao i same lokalne vlasti, i SKGO će nastaviti da razvija **saradnju** sa Kancelarijom za pridruživanje EU-u i relevantnim nevladinim organizacijama, kako bi sinhronizovali aktivnosti i zajedno došli do efikasnijih rezultata.

Iako se u Srbiji **Brisel** još uvek doživljava kao nedostižan, SKGO treba da razvije saradnju

sa raznim akterima prisutnim u Briselu, od CEMR-a, Komiteta regiona, do Misije Republike Srbije pri EU-u, i najzad sa predstavnicima partnerskih organizacija u Briselu.

Činjenica je da češće posete Briselu i učešće na sastancima zahteva znatna finansijska sredstva koja SKGO i njegove članice nemaju na raspolaganju. Međutim, treba iskoristiti podršku od partnerskih asocijacija, raznih donatora i samih institucija EU-a, koliko je to moguće, i uspostaviti važne kontakte.

Iskustvo partnera iz novih zemalja EU-a pokazuje koliki je značaj prisustva u Briselu, koje osim uspostavljanja mreže korisnih saradnika doprinosi promociji, uspešnom lobiranju i pristupu informacijama na licu mesta. Na osnovu toga, dugoročni cilj SKGO-a bi bio slanje predstavnika u Brisel, i otvaranje kancelarije koja bi predstavljala sve gradove i opštine u Srbiji i pomogla u uspostavljanju važnih kontakata.

Marija Šošić, SKGO

Upoznavanje sa politikom Evropske unije

Seriya od 10 seminara sa temom upoznavanja sa politikom EU i njenim fondovima održana je u 50 opština u Srbiji u okviru prvog kruga programa EPOS

Projekat "Evropski programi za opštine u Srbiji – EPOS" nastao je kao rezultat dugododišnje saradnje Evropskog pokreta u Srbiji i lokalne samouprave. Cilj je bio upoznavanje lokalnih zajednica sa programima i fondovima Evropske unije, kao i podizanje svesti o značaju procesa uključivanja u evropske integracije. EPOS je načinio važan korak u pravcu podizanja kapaciteta i informisanosti predstavnika lokalnih zajednica, jer su u ovom projektu učestvovali opštine, javna komunalna preduzeća, nevladine organizacije i lokalni mediji. EPOS je implementiran kroz seriju od 10 seminara koji su obuhvatili preko 50 opština u Srbiji.

DVODNEVNI SEMINARI:

Prva sesija seminara bila je posvećena upoznavanju sa politikom Evropske unije, osnovnim karakteristikama procesa pridruživanja i aktuelnim statusom pregovora Srbije i Crne Gore i EU-a. S obzirom na to da je veliki deo sredstava usmeren na ravnomern regionalni razvoj, priča je nastavljena prezentacijom o Fondovima EU-a i Inicijativama zajednice, kao i praktičnim primerom dobre prakse u našoj zemlji. Reč je o Vojvodini, koja jedina u okviru SCG ispunjava kriterijume za NUTS klasifikaciju i koja joj omogućava pristup i korišćenje evropskih para.

U očekivanju novog instrumenta IPA, važna komponenta prethodne godine bila je i prezentacija o povezivanju sadašnjih i budućih članica kroz CARDS program, a naročita pažnja poklanjana je susedskim programima i Exchangeu, koji se realizuje uz pomoć SKGO-a. Na kraju prvog dana seminara, Narodna banka Srbije predstavila je mnogobrojne kreditne linije koje su na raspolaganju lokalnim samoupravama.

KAPACITETI NA LOKALU: Drugi deo seminara usmeren je na pitanja koja "muče" svaku lokalnu zajednicu. Pored jačanja kapaciteta na lokalnu i podsticanja na saradnju sa

republičkim agencijama za izgradnju lokalne infrastrukture i Agencijom za reciklažu, pitanje odlaganja otpada i vodosnabdevanja spada u red evropskih prioriteta, posebno zato što se većina projekata u lokalnim zajednicama još odnosi na velike infrastrukturne projekte, dok se istovremeno poklanja pažnja i pitanjima zaštite životne sredine. Prezentovani su

IMPLEMENTACIJA EPOS-A U OPŠTINAMA

neki od efikasnih alata za planiranje i razvoj održivih lokalnih zajednica – EPOS iskoristio priliku da LEAP bude predstavljen široj javnosti u onim lokalnim sredinama koje su usvojile lokalni ekološki akcioni plan.

SKGO je imao priliku da predstavi Lokalnu strategiju održivog razvoja, a trenutno je u pripremi i nacionalna strategija održivog razvoja, koja bi trebalo da bude gotova do oktobra 2006. godine.

I za kraj, svojih pet minuta imali su i komunalci. Privatno udruženje komunalnih preduzeća KOMDEL dalo je konciznu i praktičnu prezentaciju o mogućnostima donacija i kreditiranja opštinskih projekata iz pomenutih oblasti. Njihova iskustva, nastala tokom dugogodišnje prakse u različitim projektima, bila su od neprocenjivog značaja za učesnike seminara jer su data vrlo jasna uputstva o potencijalnim greškama prilikom izrade projektnih predloga. U delu predviđenom za diskusiju živo se govorilo o "bolnim" temama: decentralizaciji, regionalizaciji, pitanju imovine lokalnih

samouprava, regionalnim deponijama, stvarnim kapacitetima na lokalnu...

25 PROGRAMA: EPOS je kroz edukativne seminare pokušao da da svoj doprinos naročito na lokalnom nivou, okupljajući istovremeno nacionalni tim stručnjaka i predavača. Svima su dvosmerna komunikacija i razmena informacija bile više nego dragocene: predstavnici lokalnih zajednica imali su priliku da direktno pitaju predavače koji dolaze iz državnih institucija, ali i da prenesu svoje stavove. Predstavnici Kancelarije za pridruživanje Evropskoj uniji, Ministarstva za ekonomske odnose sa inostranstvom, Narodne banke Srbije, Agencije za izgradnju lokalne infrastrukture, Agencije za reciklažu, KOMDEL-a i SKGO-a ostvarili su odličnu saradnju, demonstrirajući da se samo zajedničkim snagama možemo izboriti za svoje ciljeve.

Svim učesnicima i zainteresovanim medijima podeljene su i brošure, nastale u okviru projekta EPOS: Evropski programi za lokalne zajednice i 25 programa Evropske unije (izdanje Evropskog pokreta u Srbiji), kao i materijal Kancelarije za pridruživanje EU-u, Ministarstva za ekonomske odnose sa inostranstvom, Agencije za reciklažu i SKGO.

Finalna aktivnost projekta bile su posete predstavničkih lokalnih samouprava institucijama u EU-u, u Briselu,

Njukastlu i Belfastu. Oni su imali prilike da se na licu mesta uvere kako se novac iz evropskih programa i fondova koristi za podsticanje lokalnog ekonomskog razvoja, prvenstveno kroz regionalne razvojne agencije ili nacionalne asocijacije gradova i opština. Željko Ožegović, predsednik Opštine Novi Beograd i predsednik SKGO-a, imao je priliku da i sam učestvuje u EPOS-u i poseti Brisel, što mu je doprinelo da uvidi pravac razvoja lokalnih samouprava i viđenje stanja na Balkanu. Lično je preneo svoje utiske na završnom sastanku u Evropskom pokretu, gde su učestvovali i predstavnici partnerske organizacije – Britanske asocijacije za Centralnu i Istočnu Evropu (BACEE).

S obzirom na veliko interesovanje, projekat EPOS ima sve izgleda da se proširi i na ostale opštine u Srbiji koje nisu obuhvaćene u prvom krugu, što je mali ali značajan doprinos Evropskog pokreta, jer će lokalne uprave dobiti sve više na značaju kako se budemo približavali porodici evropskih zemalja.

Jelena Milovanović

Proces pripreme za EU nije stao

Opšti zaključak jeste da Srbija i pored političkih prepreka nije prekinula proces priprema za pristupanje, da je u administrativnom smislu spremnija od svojih suseda, i da je ključna zemlja Zapadnog Balkana

Predsednik Stalne konferencije gradova i opština i predsednik Opštine Novi Beograd Željko Ožegović učestvovao je na drugom sastanku Radne grupe za Zapadni Balkan Komiteta regiona, koji je održan u Briselu 21. juna 2006. godine.

Radna grupa za Zapadni Balkan osnovana je 16. februara 2006. godine, sa ciljem da prati proces proširenja u zapadnoevropskim zemljama. Članovi Radne grupe su predstavnici lokalnih i regionalnih vlasti iz Evrope, tj. Finske, Slovenije, Slovačke, Belgije, Austrije, Španije itd. Na prvom sastanku Radne grupe održanom 2. maja 2006. predloženo je da tema sledećeg sastanka bude trenutna situacija i političke prilike u Srbiji i Crnoj Gori, sa naglaskom na mogućnostima dalje saradnje. U ime Srbije, sastanku su prisustvovali predstavnici Misije SCG pri Evropskoj uniji, Aleksandar Kravić, savetnik predsednika Skupštine Vojvodine u ime regionalnih vlasti, i Željko Ožegović, kao predstavnik lokalnih vlasti.

POLITIČKI CILJEVI: Opšti cilj Radne grupe je da obezbedi da Komitet regiona doprinese i podrži proces proširenja EU-a podstičući učešće lokalnih i regionalnih vlasti Zapadnog Balkana, što bi osiguralo odgovarajuću primenu evropskog zakonodavstva na lokalnom i regionalnom nivou. Doprinos Radne grupe trebalo bi da se ostvari kroz: praćenje procesa proširenja i ugovorâ o stabilizaciji i pridruživanju na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou; održavanje stalnog dijaloga sa političkim predstavnicima Zapadnog Balkana (posebno predstavnicima lokalnih i regionalnih vlasti, što bi omogućilo da informacije o proširenju stignu do seoskih sredina, gradova i regiona i Evrope i Zapadnog Balkana); motivisanje aktivne uloge lokalnih i regionalnih vlasti Zapadnog Balkana u saradnji sa njihovim kolegama iz Evrope u procesu političke, socijalne i ekonomske tranzicije.

OPERATIVNI PREDLOZI: U okviru priprema za aktivnosti Radne grupe, Franc Šosberger, predsednik Instituta evropskih regiona i dugogodišnji predsednik provincije Salzburg, posetio je Srbiju prošlog meseca i na osnovu toga pripremio izveštaj o stanju na lokalnom nivou u Srbiji. Između ostalog, izveštaj preporučuje brži proces decen-

tralizacije i uspostavljanje teritorijalne organizacije u skladu s evropskim standardima, kao neophodne uslove za razvoj i pripremu lokalnih vlasti i društva u celini za uspešne evropske integracije. Opšti zaključak, podržan izjavama predstavnika Direktorata za proširenje Evropske komisije i Međunarodne komisije za Balkan, jeste da Srbija i pored političkih prepreka nije prekinula proces priprema za pristupanje, da je u administrativnom smislu spremnija od svojih suseda, i da je ključna zemlja Zapadnog Balkana u procesu evropskih integracija.

Željko Ožegović je u svom izlaganju kratko predstavio stanje lokalne samouprave u Srbiji, a onda naveo potrebe lokalnih vlasti i predloge za razvoj buduće saradnje. Najpre treba istaći da se 60 odsto evropskih zakona, od kojih najviše iz oblasti zaštite životne sredine, primenjuje na lokalnom nivou. Uvođenje principa dobre uprave započeto je u mnogim opštinama, ali je neophodno da se lokalna uprava modernizuje u skladu sa evropskim standardima kroz razmenu iskustava i stalni kontakt sa partnerima iz Evrope.

Što se tiče potreba za većim investicijama, među prioritetima je rekonstrukcija infrastrukture, od vodovoda, puteva, pa do regionalnih deponija. Za uspešnu realizaciju projekata u tim oblastima, lokalnim vlastima u Srbiji nedostaje iskustvo u međupostinskoj saradnji, kroz koju bi trebalo realizovati ovakve projekte. Inače, proces saradnje na navedenim projektima trebalo bi započeti izradom kvalitetnih studija izvodljivosti. Za uspešnu realizaciju svega pomenu-tog, Stalna konferencija nastavlja da aktivno učestvuje u radu međunarodnih organizacija kao što su Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Saveta Evrope, Savetu evropskih opština i regiona – CEMR, i mnogim drugima. Od posebnog značaja je postojanje Mreže asocijacija lokalnih vlasti Jugoistočne Evrope – NALAS-a, koja omogućava razmenu informacija i jačanje saradnje na regionalnom nivou, kao i objedinjavanje napora zemalja Zapadnog Balkana u približavanju EU-u.

DIJALOG I DOSTUPNOST INFORMACIJA: Na osnovu predstavljenih izlaganja, Radna grupa je donela zaključke o budućem radu i kon-

kretnim aktivnostima. Najpre, Radna grupa obavezala se da će promovirati komunikaciju i dijalog između predstavnika lokalnih i regionalnih vlasti Srbije (i Zapadnog Balkana), Komiteta regiona i lokalnih i regionalnih vlasti Evropske unije, njihovih asocijacija i Evropske

komisije. Radna grupa smatra da lokalnim i regionalnim vlastima zemalja Zapadnog Balkana treba učiniti dostupnim informacije o dobroj upravi, obezbediti savet u vezi s planiranjem javne politike i tehničku podršku iz zemalja članica EU-a.

Takođe, radna grupa će doprineti razvoju javne uprave kroz razmenu pozitivnih iskustava, obuku i edukaciju između zemalja Zapadnog Balkana i članica EU-a, ali i direktno između lokalnih i regionalnih zajednica. Poslednji zaključak odnosi se na spremnost radne grupe da posebno doprinese izgradnji institucija i jačanju administrativnih kapaciteta nacionalnih asocijacija lokalnih i regionalnih vlasti.

KONKRETNE AKTIVNOSTI: Konkretno, predložene aktivnosti koje treba da doprinesu ostvarenju navedenih ciljeva su sledeće: pružanje podrške u učešću Komiteta regiona i predstavnika zemalja članica regiona u odgovarajućim tvining programima i programima razmene, kao i seminarima na temu decentralizacije, prekogranične i međuregionalne saradnje i javne uprave; podsticanje saradnje i razmene sa drugim institucijama i telima Evropske unije, posebno sa Evropskim parlamentom, Evropskom komisijom, Kongresom lokalnih i regionalnih vlasti Saveta Evrope (CLRAE), Asocijacijom Evropskih pograničnih regiona (AEBR) i Paktom za stabilnost Jugoistočne Evrope; pružanje podrške uspostavljanju jačih partnerskih odnosa sa akademskim i nevladinim organizacijama Evropske unije i sa Zapadnog Balkana.

Posebno treba razmotriti mogućnost saradnje sa Centrom za ekspertizu iz oblasti reforme lokalne samouprave Saveta Evrope i Regionalnom školom javne uprave (RESPA).

Ovaj sastanak doprineo je uspostavljanju bližeg kontakta sa Komitetom regiona, i Stalna konferencija gradova i opština nastaviće da saraduje sa Radnom grupom za Zapadni Balkan kroz gore navedene oblike. Sledeći sastanak radne grupe održaće se 7. novembra u Sarajevu i biće posvećen Bosni i Hercegovini, dok će se na narednim sastancima predstaviti situacija u ostalim zemljama Zapadnog Balkana.

Marija Šošić, SKGO

Kreiranje atmosfere poverenja

Analiza je pokazala da je osnovni problem u vezi sa Savetom za međunacionalne odnose nedostatak jasnog modaliteta za njegovo formiranje i sastav

Piše:
ŠON BARKAVEDŽ,
savetnik za javnu
upravu OEBS-a

Misija OEBS-a u Srbiji, osnovana u januaru 2001, svoj mandat ispunjava u saradnji sa Vladom Srbije, pružajući podršku i stručnost na svim nivoima vlasti, kao i u nevladinim organizacijama, grupama građana i relevantnim organizacijama, u oblasti demo-

kratizacije i zaštite ljudskih prava koji obuhvataju i prava građana pripadnika nacionalnih manjina.

Od oktobra 2000. Srbija se nalazi u procesu reformi ekonomskog, političkog i socijalnog sektora, u kojima je proces decentralizacije predstavlja jedan od ključnih ciljeva. Misija OEBS-a u Srbiji aktivno podržava proces decentralizacije u zemlji, jer mi, kao organizacija, verujemo da je na lokalnom nivou razvoj funkcionalnih demokratskih mehanizama i institucija esencijalan za demokratsku tranziciju Srbije. Štaviše, decentralizacija omogućava veću zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina na lokalnom nivou, što je od ključnog značaja za multietničko društvo kao što je društvo u Srbiji, gde više od 20 etničkih zajednica živi zajedno.

S tim u vezi, OEBS je započeo Program za pružanje pomoći opštinama, koji za cilj ima jačanje demokratije kroz povećanje efektivnosti lokalnih vlasti i unapređenje rada skupština opština. Jedan od osnovnih ciljeva Programa jeste pružanje saveta opštinama o Zakonu o lokalnoj samoupravi, koji je Vlada Srbije donela 2002, i poboljšanje međunacionalnih odnosa na lokalnom nivou.

Deo programa u okviru kojeg pružamo savete u vezi sa primenom člana 63 Zakona o lokalnoj samoupravi iz 2002. otpočeli smo nakon brojnih obraćanja predstavnika opština u vezi sa osnivanjem i funkcionisanjem saveta za međunacionalne odnose. Naime, član 62 obavezuje opštine multinacionalnog sastava da osnuju pomenute savete, čime se uspostavljaju važni mehanizmi za uvođenje transparentnosti i učešće nacionalnih manjina u lokalnoj vlasti. Iako važeći Zakon o lokalnoj samoupravi reguliše mnoge aspekte rada saveta, opština ma je ostavljeno mnogo toga da rešavaju diskrecionim pravom. To je izazvalo konfuziju kod mnogih članova lokalnih vlasti, naročito u vezi sa pitanjima koja se tiču načina osnivanja saveta, načina odabira njihovih članova, kao i nadležnosti saveta.

Želeći da dobro sačini ovaj deo Programa, OEBS je uradio analizu situacije na terenu i posetio određen broj opština, održao sastanke sa vojvodanskim pokrajinskim ombudsmanom, zamenikom ombudsmana za prava pripadnika manjina i pokrajinskim sekretarom za lokalnu samoupravu. Osnovni podaci prikupljeni su i u opštinama koje su već uspostavile savete ili izrazile želju da se oni formiraju.

Analiza je pokazala da je osnovni problem u vezi sa savetom za međunacionalne odnose nedostatak jasnog modaliteta za njegovo formiranje i sastav. Statuti pojedinih međunacionalnih opština predviđaju osnivanje ovakvih saveta, međutim članovima lokalnih samouprava nedostaju znanje i veština potrebni za iniciranje te procedure.

Imajući u vidu nejasnoće u vezi sa osnivanjem i funkcionisanjem saveta. U cilju pružanja podrške opštinama po ovom pitanju, SKGO je u saradnji sa Centrom za istraživanje etniciteta, a uz podršku Misije OEBS-a u SCG, izradila Vodič za opštinske savete za međunacionalne odnose.

Pored izdavanja Vodiča, podrška se ostvaruje i u vidu serije treninga na temu "Uloga Saveta za međunacionalne odnose u upravljanju etničkom različitostu", koji će biti sprovedeni od 1. do 15. jula 2006. godine u pilot-opštinama. Trening je kreiran za članove postojećih saveta, predsednike skupština opština, odbornike i naročito istaknute predstavnike etničkih zajednica u opštini, a bazira se na Vodiču za opštinske savete za međunacionalne odnose, kao i trening-priručnicima koje su izradili najbolji stručnjaci LGI/OSI.

Imajući u vidu nejasnoće u vezi sa osni-

ležnosti i funkcionisanja saveta. U cilju pružanja podrške opštinama po ovom pitanju, SKGO je u saradnji sa Centrom za istraživanje etniciteta, a uz podršku Misije OEBS-a u SCG, izradila Vodič za opštinske savete za međunacionalne odnose.

Pored izdavanja Vodiča, podrška se ostvaruje i u vidu serije treninga na temu "Uloga Saveta za međunacionalne odnose u upravljanju etničkom različitostu", koji će biti sprovedeni od 1. do 15. jula 2006. godine u pilot-opštinama. Trening je kreiran za članove postojećih saveta, predsednike skupština opština, odbornike i naročito istaknute predstavnike etničkih zajednica u opštini, a bazira se na Vodiču za opštinske savete za međunacionalne odnose, kao i trening-priručnicima koje su izradili najbolji stručnjaci LGI/OSI.

AKTUELNO

Etničke jednakosti na lokalnom nivou

Od 68 nacionalno mešovitih opština, do danas je samo njih 19 osnovalo savete, umnogome usled nedovoljno jasnih zakonskih odredaba po pitanju načina osnivanja, izbora članova, nadležnosti i funkcionisanja saveta

Stalna konferencija gradova i opština, uz finansijsku i tehničku podršku Misije OEBS-a u SCG i Inicijative za reformu lokalne samouprave i javnih službi (LGI) Instituta za otvoreno društvo (OSI), u periodu od marta do decembra 2006. godine sprovodi projekat "Unapređenje etničke jednakosti na lokalnom nivou: tehnička podrška savetima za međunacionalne odnose" u 13 pilot-opština u Vojvodini i centralnoj Srbiji (Subotica, Sombor, Senta, Bač, Kovačica, Beočin, Zrenjanin, Pančevo, Plandište, Vršac, Preševo, Medveđa, Bujanovac). Cilj projekta je pružanje podrške procesu decentralizacije i doprinos zaštiti i unapređenju etničke jednakosti na lokalnom nivou, putem izgradnje kapaciteta opština u oblasti upravljanja međuetničkim odnosima i kroz osnivanje opštinskih saveta za međunacionalne odnose.

Naime, Zakon o lokalnoj samoupravi (2002) propisuje obavezu formiranja saveta za međunacionalne odnose za sve nacionalno mešovite opštine u Srbiji. Međutim, od 68 nacionalno mešovitih opština, do danas je samo 19 opština osnovalo savete, umnogome usled nedovoljno jasnih zakonskih odredaba po pitanju načina osnivanja, izbora članova, nad-

vanjem i funkcionisanjem saveta za međunacionalne odnose, OEBS je uvideo da u rešavanju ovog problema treba podići svest kod pripadnika multinacionalnih opština o njihovoj obavezi da, na osnovu Zakona, osnuju takva tela, kao i da je neophodno pru-

žiti im pomoć u identifikovanju i formalizovanju nadležnosti postojećih saveta.

U saradnji sa Stalnom konferencijom gradova i opština (SKGO) i nakon konsultovanja sa Ministarstvom za državnu upravu i lokalnu samoupravu, OEBS je angažovao domaćeg stručnjaka iz Centra za etnička istraživanja SANU-a da sastavi Priručnik za multinacionalne opštine. Osnovna namena Priručnika jeste da pomogne skupštinama opština i građanima da prepoznaju potrebu za osnivanjem saveta za međunacionalne odnose, kao i da pruži uputstva relevantnim opštinskim telima pri osnivanju saveta i određivanju njihovih uloga i nadležnosti u okviru lokalnih demokratskih razvoja. Priručnik je sastavljen i odštampan na srpskom jeziku. U toku je prevod na jezike manjinskih zajednica, čije primerke će SKGO proslediti opštinama u Srbiji.

Radi postizanja pomenutog cilja – promovisanja nacionalne jednakosti na lokalnom nivou kroz pomaganje saveta za međunacionalne odnose – OEBS, SKGO i Institut za otvoreno društvo iz Budimpešte organizovaće radionice o sadržaju i napomenama iz Priručnika. Radionice će biti namenjene odbornicima na lokalnom nivou, kao i potencijalnim članovima saveta u odabranim multinacionalnim opštinama u Srbiji. Cilj radionica tj. obuke je da poveća znanje i svest učesnika o dinamici međunacionalnih odnosa na lokalnom nivou, kao i o obimu i potencijalnoj ulozi saveta u upravljanju različitostima na nivou lokalne samouprave.

OEBS veruje da će ovi saveti imati važnu ulogu na lokalnom nivou, da će ukazivati na pitanja prava nacionalnih manjina, uticati na prevenciju konflikata i stvaranje atmosfere poverenja i poštovanja nacionalnih različitosti u svakoj višenacionalnoj opštini u Srbiji. OEBS se nada da će ovaj Priručnik i pomenuta obuka o upravljanju različitostima na lokalnom nivou dalje doprineti jačanju stabilnosti i prosperiteta multinacionalnih zajednica u Srbiji.

Aleksandra Milić, SKGO

EXCHANGE | INTERREG

Kanjiža, grad tišine

Regionalnom povezivanju i regionalnom razvoju Evropska unija posvećuje izuzetno veliku pažnju, a Opština Kanjiža zauzima centralno mesto u regiji Dunav–Kireš–Moriš–Tisa

Kanjiža je grad bogate istorije na severu Bačke, sa znatnim resursima termalnih voda. Kroz ovaj grad prolazi reka Tisa, u kojoj se pojavio jedinstven prirodni fenomen, cvetanje reke – na vodenoj površini mogu se videti milioni žutih insekata, “zanesenih ljubavnim žarom”. U Kanjiži se pravi najbolja cigla i crep, kao i najbolje keramičke pločice u zemlji. Horgoška paprika srpski je brend svetskog glasa. Kanjiža je nadaleko poznata kao banjski grad, ekološka oaza i park prirode, kao grad tišine.

Smatra se da opštinska uprava Kanjiže svojim aktivnostima krupnim korakom grabi ka Evropi, a rezultati uspešnog rada opštinske uprave, sa predsednikom Opštine Kermecijem Karoljem na čelu, vidljivi su na svakom koraku. Opštinsko rukovodstvo nije čekalo formalno usvajanje Strategije održivog razvoja da bi prepoznalo pravce kojima treba odmah krenuti da bi se postigli još bolji rezultati u razvoju opštine. Regionalnom povezivanju i regionalnom razvoju Evropska unija posvećuje izuzetno veliku pažnju, a Opština Kanjiža zauzima centralno mesto u regiji Dunav–Kireš–Moriš–Tisa, i nalazi se na pola puta na relaciji Beograd–Budimpešta.

EXCHANGE: Opština Kanjiža postigla je veliki uspeh sa projektom pod nazivom “Izgradnja lokalnog kapaciteta za evropske integracije i uključivanje javnosti u opštinski razvoj i kreiranje javnih politika”. Za realizaciju tog projekta Evropska unija odobrila je donaciju u iznosu od 64.350 evra u okviru drugog poziva programa Exchange. Ukupna vrednost projekta je 72.950 evra, a Opština učestvuje sa 8600 evra. Realizacija projekta traje 10 meseci.

Tema tog projekta veoma je interesantna i može se reći neuobičajena kada je reč o lokalnoj samoupravi. Naime, kroz izradu dve studije i partnerstvo sa opštinom iz Evropske unije, a to je Opština Vodice iz Republike Slovenije, kreiraju se strategija izgradnje lokalnog kapaciteta za evropske integracije. Partner iz Slovenije, Opština Vodice, obezbediće dva eksperta čija je specijalnost tema iz predmetnog projekta, dok će projektni tim Opštine Kanjiža, uz pomoć nevladinog sektora čija je specijalnost razvoj lokalne samouprave, izraditi dve studije: analizu trenutnog stanja i potreba za obukom službenika Opštine Kanjiža i analizu internih i

ZGRADA OPŠTINE KANJIŽA

eksternih kanala komunikacije i preporuke za javni dijalog. Eksperti iz EU-a Opštine Vodice, menadžment projekta i radna grupa Opštine Kanjiža organizovaće nekoliko treninga za opštinske službenike, kao i javnu radionicu u koju će biti uključeni i civilno društvo, mediji i privatni sektor.

Očekivani rezultati projekta su sledeći: razmena iskustava sa evropskom opštinom kroz posete eksperata EU-a Kanjiži i obratno; formiranje projektnog centra po ugledu na modele EU-a; nabavka hardverske opreme za projektni centar i obuka opštinskih službenika; promocija projekta kroz javne radionice i izradu dve publikacije; preporuka za unapređenje komunikacija sa javnošću i formiranje javnog dijaloga; izrada plana rada za projektni centar; formiranje osnove da opština počne sa pripremom razvojnih projekata sa kojima će konkurisati za sredstva iz fonda EU-a u cilju obezbeđenja finansiranja realizacije svojih razvojnih projekata i aktivnosti na polju evropskih integracija.

INTERREG: Uspostavljanje partnerstva u Severnobanatskom okrugu u okviru evropske regije DKMT, prekogranična saradnja i saradnja sa malom regijom Homokháti Kistérség pružaju mogućnost za dobijanje donacija od Evropske unije kroz program za transnacionalnu saradnju graničnih regiona INTERREG. Opštinski tim izradio je projekat saradnje sa graničnom Opštinom Roske u cilju poboljšavanja saradnje između preduzetnika sa jedne i druge strane granice, kao i razvoj institucija u regionu. Realizacija projekta trajeće 13 meseci. Za realizaciju ovog projekta Evropska unija je u okviru prvog poziva Susjedski program Mađarska – Srbija i Crna Gora odobrila Opštini Kanjiža donaciju u iznosu od 53.230 evra.

Zoran Jovanović

Pet vaučera za svaku opštinu

Već dve godine SKGO i Misija OEBS u Srbiji i Crnoj Gori intenzivno saraduju na pružanju podrške odbornicima širom Srbije

"KADA SAM SE KANDIDOVALA ZA ODBORNICU, A ONDA ZAHVALJUJUĆI POVERENJU GRAĐANA I SVOJE STRANKE DOBILA ODBORNIČKI MANDAT, NAŠLA SAM SE NA NEPOZNATOM TERENU. BILO JE POTREBNO NAUČITI MNOGO TOGA O PRAVNOM OKVIRU FUNKCIONISANJA OPŠTINE, PROCEDURAMA, BUDŽETU I MNOGIM DRUGIM OBLASTIMA. OVAJ SEMINAR MI JE PRUŽIO NOVA ZNANJA, LITERATURU I SMERNICE ZA DALJI RAD."
(ODBORNICA JEDNE OPŠTINE IZ ISTOČNE SRBIJE, APRIL 2005, SEMINAR U LEPENSKOM VIRU)

Iskustva iz prve faze Projekta i odlične ocene koje je dobio od brojnih učesnika doveli su i do nastavka. Druga faza, čija je vrednost **220.840 evra**, otpočela je jula 2005. godine i donela nekoliko izmena i poboljšanja u pristupu. Umesto velikog broja opština, ali malog broja predstavnika pojedinačnih opština, seminari se održavaju u **10 pilot-opština** i namenjeni su svim odbornicima. Zbog maksimalnog iskorišćenja vremena i povećanja efikasnosti, svi seminari su **jednodnevni** i održavaju se u **samim opštinama**, a njihov sadržaj je sastavljen na osnovu rezultata obimnog istraživanja koje je SKGO sprovelo u saradnji sa francuskim partnerom. Ono što su odbornici opština u Srbiji rangirali kao tri najvažnije oblasti, teme su prva tri seminara: Izazovi odborničkog mandata – Uloga i odgovornost odbornika; Uloga skupštine u podršci strateškom procesu i lokalnom ekonomskom razvoju; Veštine

Rezultati prve faze Projekta

U prvoj fazi Projekta održana su 32 dvodnevna i 10 jednodnevnih seminara širom Srbije, uz učešće oko hiljadu predstavnika lokalnih skupština (predsednika skupština, sekretara, šefova odborničkih grupa i odbornika) iz 145 opština. Uspostavljena je saradnja sa opštinskim stručnjacima, pravnicima i ekonomistima. U saradnji sa PALGO centrom nastao je Priručnik za opštinske stručnjake, a nakon toga održana je i obuka na kojoj su mogli da dopune svoja znanja i pripreme se za seminare. Na seminarima za odbornike, kao gostujući stručnjaci učestvovali su i Rodoljub Šabić, Čedomir Čupić i Prvoslav Plavšić.

pregovaranja.

U svih 10 odabranih opština privodi se kraju organizacija prva tri seminara i u toku je prikupljanje odluka opština o tome na koji način žele da im se organizuje podrška za preostala sredstva namenjena njihovim opštinama. Osnovne komponente projekta su: intenzivna podrška skupštinama odabranih opština, formiranje tima trenera u okviru SKGO-a, podrška predstavnicima medija i nevladinih organizacija u pilot-opštinama, finansiranje rada jednog ili dvoje pripravnika i štampanje Vodiča kroz rad opštinskih saveta za međunacionalne odnose.

KOJE SU ODABRANE OPŠTINE: Ada, Bela Crkva, Kovačica, Smederevo, Kruševac, Kuršumlija, Dimitrovgrad, Lebane, Prijepolje i Preševo su opštine koje su na osnovu brojnih kriterijuma, i nakon poseta predstavnika OEBS-a i SKGO-a odabrane da učestvuju u Projektu. Nakon prvih seminara za medije i nevladine organizacije (uz podršku CeSID-a) održanih krajem 2005. i početkom 2006. i skoro 30 seminara u organizaciji SKGO-a, sa zadovoljstvom se može zaključiti da je odabir bio dobar. Predstavnici pilot-opština vrlo su zadovoljni sadržajem i pristupom koji je osmislio projektni tim, a ocene i sugestije koje dobijamo u opštinama su od neprocenjivog značaja za planiranje budućih događaja.

ŠTA MUČI ODBORNIKE U SRBIJI: Iako se to možda na prvi pogled ne bi moglo reći, veliko istraživanje potreba za obukom opštinskih funkcionera i zaposlenih u upravi nedvosmisleno je pokazalo da sve opštine u Srbiji, bez obzira na raznolikost u veličini, resursima, geografskom položaju, infrastrukturi i sl. imaju gotovo istovetne probleme. Odbornici – takođe. Baviti se danas politikom na lokalnom nivou u Srbiji podrazumeva veliku dozu strpljenja, upornosti i nade da se delovanjem i ličnim angažmanom može isprovocirati neka promena. Odbornici su često na udaru svojih rođaka, prijatelja, komšija koji imaju (u velikom broju slučajeva opravdane) zamerke na rad opštinske uprave, funkcionera, komunalnih službi, a neretko odbornici dobiju i sledovanje prituž-

Molim vas – samo konkretno!

Ovo je bio jedan od najčešćih zahteva koji smo dobijali kada smo prikupljali dodatne informacije o tome šta da uvrstimo u ponudu seminara. Rezultat su seminari koji od učesnika zahtevaju vrlo aktivno učešće (što je pristup koji je naišao na odličan odziv), ali i konkretan dogovor o određenoj aktivnosti na kraju svakog seminara. Lista vrlo određenih aktivnosti za poboljšanje komunikacije sa građanima, unapređenje ili pokretanje strateškog procesa previše je duga da bi se ovde iznosila, ali se mora naglasiti da su odbornici svoja obećanja ozbiljno shvatili i većinu od njih i sproveli u delo u dogovorenom vremenu.

bi upućeno na potpuno pogrešnu adresu – na rad republičkih filijala i sl. Ako se angažovanju u opštinskoj skupštini doda i balansiranje sa zahtevima stranke ili grupe građana koji su kandidovali određenog odbornika i zahvaljujući kojima je izabran, ocena da je biti odbornik danas jedan od težih poslova u Srbiji nika-ko ne deluje kao preterivanje.

Tokom seminara koje je ekipa SKGO-a organizovala i organizuje u opštinama upoznali smo se s raznim pristupima u obavljanju odborničkog mandata i u većini slučajeva oni se mogu okarakterisati kao vrlo pozitivni.

Deo sredstava ovog projekta namenjen je i za podršku trening i edukativnim aktivnostima koje se organizuju u okviru drugih projekata. Do sada je ova podrška pružena jednodnevnim seminarima na temu Lokalna demokratija i odgovornosti lokalnih funkcionera (decembar 2005), koje je SKGO realizovao uz pomoć Ministarstva spoljnih poslova Francuske i drugih partnera iz ove zemlje (IFET, Departements de France), kao i trodnevni seminar na temu Srbija na putu ka Evropskoj uniji u saradnji sa Vladinom Kancelarijom za pridruživanje EU-u (februar 2006).

U završnici projekta opštine će odabrati između nekoliko mogućnosti: studijske posete nekoj od naprednijih opština sa ciljem razmene iskustava i prenošenja znanja, organizovanja seminara odabranih sa liste koju nudi Trening tim SKGO-a ili kratkoročnog angažovanja stručnjaka neophodnih opštini.

Iz dosad pristiglih predloga za korišćenje vaučera vidi se da su odbornici i opštinsko rukovodstvo pokušali da od ponuđenih sadržaja izaberu one za koje se procenjuje da će dati najbolje rezultate u čemu će im tim angažovan na projektu svesrdno pomoći. Opštine dobijaju po pet vaučera za seminare, u vrednosti od po 90.000 dinara, a svakom učesniku jasno je prikazano koliko košta njegovo učešće na seminaru i šta ti troškovi podrazumevaju, kako bi svi imali uvid u realnu vrednost obuke. Projekat podrške opštinama završava se krajem jula 2006.

Jasmina Krnić Pasku, SKGO

MIR za prosperitet regiona

Inicijalni korak na jugu Srbije bio je podržavanje mira i procesa pomirenja, a kako je vreme odmicalo pažnja se postepeno sve više pomerala ka dugoročnom i održivom razvoju

Zahvaljujući partnerstvu između Evropske unije (preko Evropske agencije za rekonstrukciju), Svetske banke, vlada Švedske, Norveške, Luksemburga, Holandije i Programa za razvoj Ujedinjenih nacija (UNDP) na jednoj i Vlade Republike Srbije na drugoj strani, uspešno su implementirani programi podrške vredni preko 16 miliona evra u opštinama na jugu Srbije od 2001. godine do danas.

Region južne Srbije čini 13 opština Pčinjskog i Jablaničkog okruga južno od grada Niša. Oba okruga predstavljaju najsiromašniji deo Srbije – prosečni prihodi po glavi stanovnika su ispod nacionalnog proseka.

Inicijalni korak na jugu Srbije bio je podržavanje mira i procesa pomirenja, a kako je vreme odmicalo pažnja se postepeno sve više pomerala sa rekonstrukcije postkonfliktne situacije ka dugoročnom i održivom razvoju. Od 2001. strateško partnerstvo EAR-a, UNDP-a, SIDE-a i ostalih razvojnih partnera preneto je na jugu Srbije sa primenom tri velika programa: **Programa za napredak i oporavak opština (SSMIRP)**, **Programa za brzo zapošljavanje (REP)** i **Programa napretka i oporavka opština (MIR)**.

Ovi programi vredni su 16 miliona evra, dok

su lokalne i centralne vlasti doprinele sa dodatna dva miliona evra.

Program za napredak i oporavak opština (SSMIRP) počeo je da se primenjuje u decembru 2001. i za cilj je imao smirivanje međuetničkih tenzija nakon krize u opštinama Preševo, Bujanovac i Medveđa. Prva faza, koja je trajala do maja 2003, bila je usmerena na pružanje aktivnije uloge civilnom društvu u određivanju prioriteta potreba zajednice u procesu donošenja odluka na lokalnom nivou. Opštinski razvojni fondovi osnovani su u šest opština, najpre sredstvima od 100.000 dolara koje je obezbedio UNDP, a što je iniciralo uključivanje Vlade Srbije, Svetske banke, SIDE-a i drugih donatora. U okviru programa završeno je 130 potprojekata. Sa Koordinacionim telom potpisan je Memorandum o razumevanju, čime je definisana podrška ovoj instituciji koja je odigrala ključnu ulogu u mirovnom procesu na jugu Srbije. Zajedničko angažovanje lokalnih i državnih organa, kao i međunarodne zajednice, rezultovalo je znatnim poboljšanjem političke i bezbednosne situacije u južnoj Srbiji. Ciljevi MIR programa bili su potom prilagođeni novonastaloj situaciji i modifikovani tako da bolje odgovaraju potrebama regio-

na. U junu 2003, nakon što je uspešno završena prva faza programa, započela je realizacija druge faze, usmerena na stimulaciju ekonomskog razvoja Pčinjskog i Jablaničkog regiona. Osnovni ciljevi programa REP (Program ubrzanog zapošljavanja) bili su sprovođenje malih infrastrukturnih i projekata za unapređenje životne sredine, kao i stvaranje privremenih radnih mesta za lokalno stanovništvo. Ovo je postignuto implementacijom 155 radno-intenzivnih potprojekata. Kao rezultat REP programa, četiri miliona evra je uloženo u opštine Preševo, Medveđa, Bujanovac i Vranje, čime je obezbeđeno privremeno zapošljavanje 6000 ljudi.

Tokom sprovođenja ovog programa, postalo je jasno da postoji potreba za širim socioekonomskim procesom, pa je tako nastao **MIR Program oporavka i razvoja opština (MIR)**, koji je sproveden u saradnji sa 11 opština.

Najvažniji rezultati MIR programa jesu uspostavljanje sistema uključivog donošenja odluka i institucija koje definišu prioriteta potrebe na lokalnom nivou, implementacija 145 potprojekata čime je omogućeno bolje pružanje usluga i stvaranje novih 1515 radnih mesta, osnivanje opštinskih uslužnih centara u partnerstvu sa drugim međunarodnim donatorima i podrška Regionalnom upravnom odboru za jug Srbije koji okuplja sve predsednike opština ovog područja.

Ovi ciljevi ostvariće se kroz poboljšanje kapaciteta u opštinama kako bi upravljanje na *ad hoc* osnovama bilo zamenjeno strateškim razmišljanjem i planiranjem.

Dragan Stanković, UNDP

SARADNJA SA MINISTARSTVOM ZA EKONOMSKE ODNOSI SA INOSTRANSTVOM

Industrijsko-tehnološki parkovi Srbije

Odbor za privredni razvoj SKGO aktivno se uključio u davanje komentara na Nacrt zakona o industrijskim i tehnološkim parkovima

Ministarstvo za ekonomske odnose sa inostranstvom pokrenulo je zajedničku akciju sa Odborom za privredni razvoj i MEGA programom na prikupljanju podataka o okvirnim troškovima opremanja potencijalnih industrijskih parkova, primarnom i sekundarnom infrastrukturom. Naime, ovo ministarstvo ima nameru da iz investicionog programa Vlade Republike Srbije ("Milijarda za Srbiju") obezbedi znatna sredstva za pomoć u uspostavljanju ITP-a, počev od 2007. godine, pa je zato potrebno da MIER napravi odgovarajući zahtev za dodelu sredstava za ovu name-

nu. Opštine su zamoljene da dostave projekciju troškova za industrijske parkove veličine 10, 30 i 50 hektara.

Pozivu SKGO-a odazvalo se dvadesetak opština. Neke od njih su već usvojile planove detaljne regulacije industrijskih zona, dok su druge poslale samo orijentacioni troškovnik. Napravljen je sažet pregled podataka o projektovanim troškovima i to za sledeće opštine: Suboticu, Piroto, Kikindu, Priboj, Opovo, Negotin, Valjevo, Svilajnac, Novi Bečej, Obrenovac, Čičevac, Bečej, Bač, Dimitrovgrad, Mali Idoš, Lajkovac, Sremsku Mitrovicu, Kovin,

Doljevac, Vršac i Lučane.

Naravno, sve opštine su istakle značaj inicijative Ministarstva za ekonomske odnose sa inostranstvom i potrebu da im država pomogne sredstvima iz Nacionalnog investicionog plana, a sve u svrhu privrednog razvoja i povećanja broja radnih mesta.

U međuvremenu se Odbor za privredni razvoj SKGO-a aktivno uključio u davanje komentara na Nacrt zakona o industrijskim i tehnološkim parkovima sa ciljem donošenja što kvalitetnijeg zakona za rad lokalnih samouprava.

Jedan od osnovnih elemenata ovog zakona treba da bude obezbeđivanje državne pomoći za infrastrukturno opremanje zemljišta na kome će se ustanoviti industrijski, odnosno tehnološki park.

Nadamo se da će i u narednom periodu biti nastavljena intenzivna saradnja sa ovim ministarstvom, da bi se na taj način što veći broj opština preko SKGO-a, kao važne karike, uključio u aktivnosti koje mogu da vidno doprinesu njihovom ekonomskom boljitku.

AKTIVNOSTI SKGO-a

**Odbor SKGO za
privredni razvoj**

Treća sednica Odbora SKGO-a za privredni razvoj održana je 29. juna 2006. godine u Stalnoj konferenciji gradova i opština. Sednici je predsedavao Zoran Pajkić, predsednik Odbora za privredni razvoj i predsednik Opštine Golubac. Pored članova Odbora, sednici su prisustvovali i gosti iz Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva: pomoćnik ministra Živa Žebeljan i načelnik za agrarne resurse Zoran Knežević, a iz Agencije za privatizaciju Veselinka Ćuk. Sednici je prisustvovala i Slavica Petković, predsednica Radne grupe za pravna pitanja. Sednica je održana po predloženom dnevnom redu. Nakon usvajanja zapisnika, gosti iz Ministarstva poljoprivrede predstavili su nacrt zakona o poljoprivredi i o poljoprivrednom zemljištu. Posebnu pažnju izazvao je Nacrt zakona o poljoprivrednom zemljištu kojim se uređuju planiranje, zaštita, uređenje i korišćenje poljoprivrednog zemljišta. Olakšanje predstavlja i uputstvo koje Ministarstvo poljoprivrede priprema nakon usvajanja ovog zakona, a koje će u saradnji sa Stalnom konferencijom biti prosleđeno svim gradovima i opštinama.

Veselinka Ćuk, iz Agencije za privatizaciju, kroz prezentaciju bliže nas je upoznala sa ciljevima, metodima, predmetom i pravnim okvirom delovanja Agencije, sa posebnim osvrtom na privatizaciju javnih preduzeća. Istakla je da se čeka strategija privatizacije javnih preduzeća koju priprema Ministarstvo privrede, posle čega će uslediti privatizacija javnih preduzeća.

**Odbor SKGO
za urbanizam**

Treća sednica Odbora SKGO-a za urbanizam održana je 28. juna 2006. godine u prostorijama Stalne konferencije gradova i opština. Sednici su, osim članova Odbora, prisustvovali i gosti – pomoćnik ministra za kapitalne investicije Miodrag Ralević,

Strateško planiranje u socijalnoj zaštiti

U periodu od **30. juna do 2. jula** 2006. godine na Kopaoniku je održan seminar "Strateško planiranje iz oblasti socijalne zaštite u okviru projekta Podrška lokalnom razvoju malih i nedovoljno razvijenih opština". Seminar organizuje Stalna konferencija gradova i opština u saradnji sa International Management Group (IMG) i Centrom za liberalno-demokratske studije (CLDS). Na seminaru su učestvovali i predstavnici 10 pilot-opština, i to koordinator projekta, jedan predstavnik iz Centra za socijalni rad, jedan predstavnik iz prosvete, jedan predstavnik iz zdravstva i četiri člana nevladinih organizacija koje rade na programima socijalne zaštite i koje bi zastupale interese ugroženih grupa u opštini: organizacije koje se bave decom, udruženja osoba sa invaliditetom, udruženja roditelja dece sa invaliditetom, romske organizacije, Crveni krst, udruženja izbeglih i raseljenih lica itd.

APRODEL U OPOVO

Kartica o resursima

SKGO, španski APRODEL i Opština Opovo su u decembru prošle godine započeli realizaciju projekta Integralnog ekonomskog razvoja Opštine Opovo. Zamišljeno je da izrada strateškog plana traje do decembra 2006. godine, kada će se predstaviti konačna integralna verzija plana razvoja Opštine Opovo. Pomenuta strategija trebalo bi da postane osnovni dokument za dalje sprovođenje inicijativa lokalnog razvoja sa stanovišta održivosti u ekonomskom, društvenom i u smislu očuvanja životne sredine.

Korišćenjem metodologije IPD (Istraživanje – participativno delovanje) i na bazi Metodološkog vodiča za lokalni razvoj, izrađenog od strane APRODEL-a, realizovana je prva faza projekta označena kao participativna dijagnostika.

Tehnička ekipa Opštine Opovo, pre svega predstavnici društvenog tkiva Opova, uz mnogobrojne kontakte sa zvaničnim institucijama i njihovim referentnim ljudima, kreirala je karticu za prikupljanje podataka, kao proizvod kombinacije primarnih i sekundarnih informacija, koja na transparentan i prilično jednostavan način predstavlja detaljne podatke koji lociraju čitavu lepezu raspoloživih resursa sa velikim potencijalom za razvoj. Na kartici su predstavljene: fizičko-geografske odlike i prirodna sredina, sociološki aspekti i ljudski resursi, institucionalna organizacija, ekonomija i poljoprivreda, infrastruktura, turizam i istorijsko-kulturni resursi lokalne zajednice. Na taj način kartica nas upoznaje sa trenutnom, realnom situacijom u lokalnoj zajednici u svim aspektima koji bitno utiču na razvoj i na kvalitet života stanovništva, imajući u vidu postojeće prepreke za razvoj sa jedne strane, i raspoloživost resursima i alternativama na koje zajednica može da računa kako bi se postigli specifični ciljevi razvoja sa druge strane (ekonomska efikasnost, održivost životne sredine, iskorišćenost turističkih potencijala isl.).

Ekipa projekta osmislila je prezentaciju prve faze projekta – Participativna dijagnostika, koja će omogućiti lokalnoj zajednici da se upozna sa dosadašnjim radom, podstičući kulturu razmatranja i njihovog aktivnog učešća u osmišljavanju svog budućeg razvoja. Zamišljeno je da se uz prezentaciju urade kuponi u kojima će stanovništvo izneti jasno mišljenje o tome kako vidi Opovo sutra, a kolege iz Španije će unositi prikupljena mišljenja u unapred pripremljenu tabelu.

Svečana prezentacija zakazana je za 12. jul u 19 h u prostorijama galerije.

predstavnici GTZ kancelarije za upravljanje zemljištem i predstavnici MSP projekta iz Kraljeva. Sednici je predsedavao potpredsednik Odbora za urbanizam Radislav Jelačić.

Razmatran je izveštaj radne grupe za pravna pitanja, a pomoćnik ministra za kapitalne investicije Miodrag Ralević dao je članovima Odbora usmena pojašnjenja pojedinih novih zakonskih rešenja. Istovremeno, on je obećao da će Odboru za urbanizam biti dostavljeni pismeni odgovori na pitanja i sugestije formulisane na sednici Odbora. Ralević je najavio održavanje Nacionalne konferencije "Ka novoj stambenoj politici Republike

Srbije", 6. i 7. jula u Centru Sava, i pozvao članove Odbora da prisustvuju i uzmu aktivno učešće u radu. Jožef Čipa iz Subotice predstavio je članovima Odbora dosadašnje aktivnosti na izradi opštinskog GIS-a, a Predrag Martinović iz Valjeva preneo je članovima Odbora svoje utiske sa studentskog putovanja u Nemačkoj.

U okviru pete tačke dnevnog reda, obrazovana je Radna grupa za GIS koju će činiti predstavnici osam opština, a kojoj će predsedavati Vesna Mirković iz Valjeva. Predstavnici MSP-a iz Kraljeva članovima Odbora predstavili su svoje tekuće projekte vezane za oblast prostornog planiranja i urbanizma.

**Odbor SKGO za lokalnu
samoupravu i finansije**

Treća sednica Odbora SKGO-a za lokalnu samoupravu i lokalne finansije održaće se **7. jula 2006.** godine u prostorijama Stalne konferencije gradova i opština, sa početkom rada u 12 časova. Za sednicu je predviđen sledeći dnevni red: usvajanje zapisnika sa prethodne sednice, inicijativa za raspravu o problemima u primeni Zakona o lokalnoj samoupravi i o drugim pitanjima od značaja za funkcionisanje lokalne samouprave.

KUD Dukat u Hrvatskoj

BAČ – Kulturno-umetničko društvo Dukat iz Vajske 23. i 24. juna gostovalo je u Delnicama, Republika Hrvatska, povodom Dana grada. KUD je sa svojih 30 izvođača predstavio dečji folklor, hor i folklor odraslih uz pratnju tamburaša. Ova poseta je rezultat uspešne saradnje KUD-a iz Vajske i KUD-a iz Delnica, a ujedno je bila i uzvratna poseta Delnicama, čiji su predstavnici opštinu Bač posetili u aprilu ove godine.

Poklon za treće dete

KRUŠEVAC – U petak 23. juna 2006. godine u Mozaik sali Opštine Kruševac biće održana 38. akcija “Treće dete” u organizaciji i pod pokroviteljstvom Opštine Kruševac. Deca rođena u periodu od decembra prošle do juna ove godine, njih 87-oro, dobiće poklon čestitku u iznosu od 6000 dinara. U programu učestvuju deca vrtića “Neven” – Predškolske ustanove “Nata Veljković”.

Sofija predsedava “Evrobalkanom”

NIŠ – Nakon dvogodišnjeg predsedavanja grada Niša Interregionalnom asocijacijom Evroregion-Evrobalkan, gradonačelnici Niša Smiljko Kostić, Sofije Bojko Borisov i Skoplja Trifun Kostovski potpisali su u Sofiji odluku kojom je mandat predat Republici Bugarskoj i gradu Sofiji. Predajući mandat Sofiji, gradonačelnik Niša je u ime srpskog ogranka Evrobalkana uputio čestitke svim građanima Bugarske i između ostalog rekao: “Više puta smo ponovili da su potencijali za saradnju ogromni, da su resursi kojima naš region raspolaže takvi da omogućavaju različite oblike i nivoe saradnje, kao i da postoji zainteresovanost sve tri strane da se to i konkretno realizuje. Grad Niš i srpski ogranak Evrobalkana i dalje će davati puni doprinos radu ovog udruženja, zbog interesa naših građana i celokupne situacije u regionu.”

Počela gasifikacija Karaburme

PALILULA – BEOGRAD – Radnici Domingasa počeli su da postavljaju cevi u Ulici Pere Četkovića u Mesnoj zajednici “Filip Višnjić” za buduću gasovodnu mrežu u naselju Karaburma. Glavna trasa gasovodne mreže u ovoj mesnoj zajednici proći će ulicama Pere

Četkovića i Husinskih rudara do stare okretnice, odakle će se granati po poprečnim ulicama. Priliku da prvi dobiju gas u svojim domovima imaju stanari oko 200 stambenih objekata u MZ-u “Filip Višnjić”.

Gasifikacija u Paraćinu

PARAĆIN – Nastavljaju se radovi na izgradnji gasovodne mreže i u delu grada oivičenom ulicama Vojvode Mišića, Carice Milice, bivšoj Niškoj, 27. marta i Vožda Karadžića. U ulicama koje pripadaju ovom delu Paraćina gradi se gasovodna mreža u dužini od oko 15 kilometara. Finansijer radova je preduzeće “Srbija gas”, a do sada je, prema utvredenom planu, uspešno završena izgradnja desetak kilometara distributivne mreže u južnom delu Paraćina. Građani iz ulica gde je do sada izgrađena gasovodna mreža, koji ovog leta potpišu ugovore za priključak, moći će već početkom zimskog perioda da koriste prirodni gas kao energent za grejanje, kažu u “Srbija gasu”.

Zona unapređenog poslovanja u Prokuplju

PROKUPLJE – U sali Skupštine Opštine Prokuplje održana je osnivačka skupština Zone unapređenog poslovanja /BID/. Kao oblik organizovanja i zajedničkog rada javnog i privatnog sektora, BID omogućuje preduzetnicima, vlasnicima imovine i građanima u trgovačko-poslovnoj zoni unapređivanje uslova života i rada u saradnji sa lokalnom samoupravom. Zona unapređenog poslovanja stvorice dinamično okruženje za razvoj biznisa, kao i prijatan ambijent sa različitim pogodnostima za posetioce.

Projekat izgradnje BID zone koja će se nalaziti u Jug Bogdanovoj ulici u centru grada realizovaće Opština Prokuplje i Agencija za pomoć i

razvoj USAID u okviru programa MEGA. Na skupštini će biti izabrani organi BID-a – upravni odbor i menadžer, a odrediće se i način finansiranja Zone unapređenog poslovanja.

Nagradno letovanje

SOMBOR – Najbolji učenici osnovnih škola Opštine Sombor krenuli su krajem juna na svoje nagradno letovanje, **kamp Kaptalanjired na Balatonu**. Reč je o međunarodnom projektu “**U znaku Evrope i sigurnosti**” u kojem je somborskoj opštini partner grad **Kišpešt** iz Mađarske. Na svom letovanju na Balatonu, grupa somborskih mališana će upoznati i družiti se sa svojim vršnjacima iz Vrbovca (Hrvatska), Smoljanja (Bugarska) i Budimpešte (Mađarska).

Posao za 380 ljudi

SREMSKA MITROVICA – Izgradnja pogona kompanije “Meler” u Sremskoj Mitrovici jedna je od najvećih investicija u Srbiji. Do kraja iduće godine planira se otvaranje još 1080 novih radnih mesta. Prošlog petka, u Sremskoj Mitrovici otvoren je proizvodni pogon austrijske kompanije “Meler”, jedne od vodećih svetских firmi u oblasti elektrotehnike. Otvaranjem ovog pogona započeo je proces investiranja “Melera” u Srbiji.

BID zona i u Vranju

VRANJE – U Vranju je održana osnivačka skupština Udruženja građana “Zona unapređenog poslovanja – BID Vranje”, koja će biti formirana u okviru programa MEGA, finansiranog od strane USAID-a, a u saradnji sa Opštinom Vranje. Za zaposlene u opštinskoj upravi i predstavnike javnih preduzeća i međunarodnih organizacija, danas će stručnjaci Elektronskog fakulteta iz Niša održati prezentaciju “Geografski informacioni sistem”.

Kante za smeće

VRBAS – Sva domaćinstva u Ravnom Selu i Kucuri dobiće tokom vikenda 30-31. jul tipske kante za odlaganje smeća. **Po podeli besplatnih kanti u ovim mestima počće organizovano iznošenje otpada koje će sprovesti JKP Standard, utorkom iz Ravnog Sela i petkom iz Kucure**. Za ova dva mesta obezbeđeno je 2200 kanti zapremine od 140 litara. Osim kanti, JKP Standard nabavio je i 40 novih kontejnera koji će biti postavljeni ispred javnih objekata u Vrbasu i drugim mestima opštine. Za kupovinu kanti i kontejnera ovo javno preduzeće iz sopstvenih sredstava obezbedilo je oko šest miliona dinara. ■

VREME

Copyright © 1997–2005 Vreme

PDF izdanje razvili: Saša Marković i Ivan Hrašovec

obrada: Marjana Hrašovec